

LD

d.o.o.

RAČUNOVODSTVENA
AGENCIJA

POREZNI SISTEM | FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

Porezni sistem Federacije Bosne i Hercegovine

Praktični vodič za zakonitu, dokumentovanu i sigurnu poslovnu praksu

AUTOR I IZDAVAČ

Računovodstvena agencija LD d.o.o.

SARAJEVO

2026

2026

LD

d.o.o.

RAČUNOVODSTVENA
AGENCIJA

SARAJEVO · 2026

Porezni sistem Federacije Bosne i Hercegovine

Praktični vodič za zakonitu,
dokumentovanu i sigurnu
poslovnu praksu

AUTOR I IZDAVAČ

**Računovodstvena agencija LD
d.o.o.**

STRUČNA KONCEPCIJA I UREDNIČKA KOORDINACIJA

Denis Šundrić

Sarajevo, 2026.

FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

UVOD

Prije nego što obaveza postane broj

Porezna obaveza ne nastaje tek u trenutku knjiženja. Njena pravna i ekonomska osnova oblikuje se kada se ugovori cijena, odredi rok isporuke, primi avans ili prihvati određeni model saradnje. Do trenutka kada dokument stigne u računovodstvo, najveći dio poreznog učinka već je određen. Jedna ugovorna klauzula može promijeniti osnovicu, datum izvršenja pomjeriti obavezu u drugi period, a propušten dokaz neutralnu transakciju pretvoriti u stvarni trošak.

Matematički tačan obračun ne uklanja rizik ako ugovor nema potreban porezni element, dokumentacija ne potvrđuje mjesto izvršenja usluge ili je obaveza dospjela prije naplate. Računovodstvo takvu odluku može pravilno evidentirati, ali joj naknadno ne može promijeniti pravnu prirodu.

U Federaciji Bosne i Hercegovine dodatni rizik stvaraju podijeljene nadležnosti. Ista odluka može otvoriti pitanja PDV-a, poreza na dobit ili dohodak, kantonalnih i lokalnih davanja te računovodstvenog tretmana. Zato porezne posljedice treba razmotriti dok još postoji prostor da se ugovor, dokumentacija i novčani tok postave pravilno.

Porezna sigurnost nastaje kada se pitanje postavi na vrijeme, odgovornost jasno odredi, a dokaz nastane zajedno s poslovnim događajem.

Uredničko polazište publikacije

UVOD | SVRHA PUBLIKACIJE

Ova publikacija je zamišljena kao radni vodič za donošenje sigurnijih poslovnih odluka. Njena ambicija je praktična: povezati tekst propisa s trenutkom u kojem se pred računovođom ili upravom nalazi stvaran ugovor, račun, avans, investicija, isplata ili zahtjev poreznog organa. Pravilo dobija vrijednost tek kada je jasno šta mijenja u cijeni, dokumentu, roku i novčanom toku.

Pristup se zasniva na tri povezana pitanja. Prvo se utvrđuje pravna kvalifikacija transakcije: šta je isporučeno, kome, gdje i kada. Zatim se provjerava računovodstveni prikaz, jer porezna prijava mora biti usklađena s poslovnim knjigama i ekonomskom suštinom događaja. Na kraju dolazi dokaz. U kontroli nije dovoljno da je postupanje bilo razumno; potrebno je pokazati dokumente iz kojih se vidi zašto je određeni tretman primijenjen.

Obuhvat prati teme koje u praksi najčešće utiču na likvidnost i regulatorni rizik: registracije i nadležnosti, porezni kalendar, PDV, ino-usluge, elektronske evidencije, porez na dobit, poticaji, povezana lica, porez po odbitku, isplate vlasnicima, plaće i doprinosi, nekretnine, fiskalizacija i porezna kontrola. Te oblasti su međusobno povezane. Greška u PDV-u može promijeniti rashod i poreznu osnovicu; pogrešno ugovoren angažman fizičkog lica može otvoriti doprinose; nedokumentovana investicija može ugroziti olakšicu koja je na prvi pogled djelovala sigurno. Vodič zato prati poslovni događaj kroz cijeli porezni lanac, umjesto da svaki porez posmatra kao zaseban svijet.

UVOD | KOME JE VODIČ NAMIJENJEN

Publikacija je namijenjena računovođama, finansijskim direktorima, vlasnicima i članovima uprave, internim kontrolorima, pravnicima, obrtnicima i poreznim savjetnicima. Od čitaoca se ne očekuje pamćenje svakog člana propisa. Važnije je prepoznati trenutak kada poslovna odluka prestaje biti samo komercijalna i dobija porezni, dokumentacioni ili regulatorni učinak.

Za računovođu, vodič može biti kontrolna mapa pri mjesečnom i godišnjem zatvaranju.

Upravi pruža skup pitanja koja treba otvoriti prije potpisa ugovora, investicije ili isplate.

Vlasniku pokazuje zašto jasna odgovornost i dokument nastao u pravo vrijeme često vrijede više od naknadnog pokušaja da se završena transakcija uklopi u povoljniji tretman.

Pravnici i savjetnici mogu ga koristiti kao zajednički jezik između ugovorne namjere, računovodstvenog prikaza i porezne posljedice.

Knjiga se može čitati redom, ali je oblikovana i za selektivnu upotrebu. Svako poglavlje najprije postavlja problem, zatim izdvaja pravni oslonac, prikazuje brojčani ili dokumentacioni primjer i završava kontrolnim pitanjima. Najveća praktična korist nastaje kada se tekst čita uz vlastitu dokumentaciju. Jedna stvarna faktura, odluka ili ugovor brzo pokažu gdje nedostaje dokaz, ko treba dati odgovor i da li je porezni tretman utvrđen prije ili poslije poslovnog događaja.

UVOD | METOD I OGRANIČENJA

Primjeri u publikaciji izrađeni su kao kompozitni poslovni slučajevi. Nazivi društava i pojedinaca su fiktivni, dok su datumi, iznosi u KM, tok dokumentacije i porezne posljedice postavljeni tako da odražavaju situacije koje se redovno javljaju u domaćoj praksi. Svaka računica je ponovo provjerena, a pretpostavke koje utiču na rezultat navedene su uz primjer. Kada je korišten stvarni sudski predmet ili javno dostupno službeno tumačenje, izvor je posebno označen.

Reference na propise navode se na nivou konkretnog člana kada je to potrebno za razumijevanje ili provjeru zaključka. U oblastima koje uređuju kantoni i lokalne zajednice prikazan je metod analize, umjesto jedne stope predstavljene kao pravilo za cijelu Federaciju. Kod tema koje se brzo mijenjaju - naročito fiskalizacije, elektronskih evidencija, doprinosa i postupaka pred Upravom za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine - prije primjene treba provjeriti aktuelnu verziju propisa, obrazaca i službenih uputstava.

Pravno stanje provjereno je na dan 21. jula 2026. godine. Publikacija je stručno-praktični pregled i ne može zamijeniti pravno ili porezno mišljenje zasnovano na potpunim činjenicama pojedinačnog slučaja. Njena svrha je da pomogne pri postavljanju pravog pitanja, prepoznavanju nedostajućeg dokaza i procjeni posljedica dok još postoji prostor za urednu i zakonitu odluku.

SADRŽAJ

Sadržaj

01	Mapa poreznih nadležnosti i registracija	9
02	Porezni kalendar, rokovi i novčani tok	14
03	Arhitektura PDV-a: promet, mjesto, vrijeme i osnovica	18
04	Ulazni PDV: pravo, ograničenja i korekcije	22
05	Posebne PDV situacije u domaćem prometu	26
06	Ino-usluge, reverse charge i digitalni dokaz	31
07	e-KUF, e-KIF i mjesečno porezno zatvaranje	35
08	Porez na dobit: od bilansa uspjeha do porezne osnovice	39
09	Porezni poticaji: investicije, oprema i nova radna mjesta	43
10	Povezana lica, transferne cijene, kamate i porez po odbitku	47

SADRŽAJ - NASTAVAK

11 Dobit, pozajmice vlasnicima i prikrivene distribucije	51
12 Plaće, doprinosi i drugi oblici angažmana	55
13 Nekretnine, imovina i kantonalni porezi	59
14 Dokumentacija, fiskalizacija 2026, AI i porezna kontrola	62
Prilog A - Godišnji porezni kalendar i vlasnici procesa	66
Prilog B - Kontrolne liste za PDV, porez na dobit i kontrolu	67
Prilog C - Primjeri poreznih klauzula i internih bilješki	69
Prilog D - Matrica poreznog rizika	70
Prilog E - Indeks ključnih članova propisa	71
Prilog F - Pojmovnik	72
Literatura i izvori - Harvard sistem	73

Mapa poreznih nadležnosti i registracija

Ko naplađuje koji porez, koji propis ima prvenstvo i gdje nastaje prva obaveza obveznika.

POGLAVLJE 01

Mapa poreznih nadležnosti i registracija

Porezna greška ponekad počinje bez ijedne pogrešne brojke. Obračun je tačan, dokument uredan, ali je prijava otišla pogrešnom organu ili lokalna obaveza nije ni prepoznata. U slojevitom sistemu BiH prva analiza zato utvrđuje fiskalnu adresu transakcije: ko je nadležan, po kojem propisu i u kojem roku.

Prvo se određuje fiskalna adresa transakcije

Porezni sistem je slojevit. Uprava za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine upravlja PDV-om, akcizama i drugim indirektnim porezima. Porezna uprava Federacije BiH provodi propise o porezu na dobit, porezu na dohodak, doprinosima i drugim federalnim javnim prihodima. Kantoni, gradovi i općine imaju vlastite nadležnosti nad porezima na imovinu, promet nekretnina, taksama i naknadama. Granice nisu ukrasne. One određuju prijavu, račun uplate, pravni lijek i organ koji će jednog dana tražiti dokumentaciju.

Direktor koji kupuje poslovni prostor u Sarajevu ne rješava jednu obavezu. Na nivou transakcije treba provjeriti PDV ili porez na promet nekretnina, računovodstveno priznanje i amortizaciju, eventualnu obavezu poreza na imovinu, izvor finansiranja, povezana lica i ograničenja gotovinskog plaćanja. Jedna odluka. Više fiskalnih posljedica.

KOMPOZITNI SLUČAJ

Pogrešan organ, uredan obračun

U februaru 2026. Orbis Trade d.o.o. preselilo je skladište iz Zenice u drugu općinu. Zakup, ulazni PDV i trošak evidentirani su bez greške. Lokalna komunalna taksa i prijava promjene poslovne jedinice ostale su izvan mjesečne kontrolne liste.

Obaveza je naknadno utvrđena rješenjem, uz kamatu i prekršajni rizik. Računovodstveni zapis bio je tačan, ali porezna mapa nije obuhvatila novu lokaciju. Trošak propusta premašio je godišnji trošak stručne provjere svih registracijskih promjena.

Hijerarhija izvora: zakon daje pravo, pravilnik traži dokaz

Zakon uspostavlja obavezu ili pravo. Pravilnik razrađuje način primjene. Uputstvo uređuje tehnički postupak, obrazac i format podataka. Službeno mišljenje pokazuje kako organ tumači konkretno pitanje, ali njegova pravna snaga i domet zavise od propisa na osnovu kojeg je izdano. Sudska odluka, konačno, objašnjava kako je spor riješen u tačno određenom činjeničnom okviru.

Zaključak izveden samo iz jedne zakonske odredbe često je nepotpun. Povrat PDV-a pri kupovini prvog stana dobar je primjer: član 54a. Zakona o PDV-u uspostavlja pravo, dok član 105a. Pravilnika uređuje njegovu praktičnu primjenu, uključujući priznatu površinu, dokumentaciju, rokove, nadležni regionalni centar i ograničenja otuđenja. Pravo se zato može pravilno primijeniti tek kada se zajedno provjere zakon, podzakonski propis i potpuni dokazni paket.

Oblast	Primarni organ	Ključni propis	Praktični fokus
PDV i akcize	UINO BiH	Zakon o PDV-u BiH	mjesto prometa, porezni period, faktura, e-KUF/e-KIF
Porez na dobit	Porezna uprava FBiH	Zakon o porezu na dobit FBiH	porezna osnovica, rashodi, poticaji, povezana lica
Porez na dohodak i doprinosi	Porezna uprava FBiH	Zakon o porezu na dohodak; Zakon o doprinosima	kvalifikacija primanja, osnovica, obračun i prijava
Imovina i promet nekretnina	kantonalni/lokalni organ	kantonalni zakoni i lokalne odluke	lokacija, procjena vrijednosti, rok prijave
Fiskalizacija transakcija	Porezna uprava FBiH	Zakon o fiskalizaciji transakcija FBiH	prijelaz, e-faktura, ESET, CPF i arhiva

Tabela 1.1 - Institucionalna mapa najvažnijih obaveza u Federaciji BiH.

Registracijski okidači koje treba pratiti mjesečno

Registracija se ne posmatra samo na dan osnivanja. Promet raste. Djelatnost se mijenja. Otvara se poslovna jedinica, zapošljava nerezident, kupuje nekretnina ili se počinju primati digitalne usluge iz inostranstva. Svaka od tih promjena može pokrenuti novu obavezu. Zbog toga ozbiljan obveznik vodi registar fiskalnih okidača, uz vlasnika procesa i datum posljednje provjere.

Minimalni registracijski pregled

1	Identifikacija. Provjeriti JIB, PDV broj, prijavljene poslovne jedinice i djelatnosti.
2	Promet. Na kraju svakog mjeseca izračunati relevantan promet za prag PDV registracije i očekivani promet do kraja narednog perioda.

3

Ljudi. Provjeriti status svakog angažovanog fizičkog lica, uključujući nerezidente i lica angažovana van radnog odnosa.

4

Imovina. Evidentirati kupovinu, prodaju, promjenu namjene i početak iznajmljivanja nekretnina po lokaciji.

5

Digitalni sistemi. Zabilježiti obaveze koje proizlaze iz e-evidencija, fiskalizacije, digitalnog potpisa i arhiviranja.

PRAVNI OSLOMAC

Članci koji otvaraju status obveznika

Član 57. Zakona o PDV-u uređuje obaveznu registraciju i prag prometa, koji je izmjenama iz 2023. povećan na 100.000 KM.

Član 3. Zakona o porezu na dobit FBiH određuje rezidentne i nerezidentne obveznike poreza na dobit.

Član 2. Zakona o porezu na dohodak FBiH definiše rezidenta i nerezidenta kao obveznika prema izvoru i mjestu ostvarivanja dohotka.

Porezna mapa jednog ugovora

Ugovor o rekonstrukciji poslovnog objekta može otvoriti posebnu šemu PDV-a u građevinarstvu, poreznu amortizaciju, kapitalizaciju troškova prema računovodstvenim standardima, lokalne dozvole, angažman radnika na terenu i pitanje transfernih cijena ako je izvođač povezano lice. Naslov ugovora ne daje odgovor. Potrebna je mapa transakcije: strane, predmet, lokacija, trenutak izvršenja, način plaćanja i dokumenti koji potvrđuju svaku fazu.

KONTROLNA TAČKA

Jedna stranica prije potpisivanja

Za materijalno značajan ugovor pripremite kratku poreznu bilješku prije potpisa. Dovoljna je jedna stranica: opis posla, mjerodavni članci, način fakturisanja, porezni period, odgovorna osoba i lista dokaza. Ta bilješka kasnije postaje mapa za računovođu i prva linija odbrane u kontroli.

Nadležnost djeluje administrativno sve dok uplata ne ode na pogrešan račun ili rok ne istekne pred pogrešnim organom. Tada postaje trošak. Dobra porezna analiza zato počinje mapom institucija i propisa; kalkulator dolazi poslije.

Porezni kalendar, rokovi i novčani tok

Rokovi su dio finansijskog upravljanja, a ne samo administrativni podsjetnik.

POGLAVLJE 02

Porezni kalendar, rokovi i novčani tok

Kupac može platiti za 75 dana. Porezna obaveza možda dopijeva za deset. Upravo u toj razlici nastaje velik dio pritiska na likvidnost, jer porezni kalendar ne slijedi komercijalnu naplatu, godišnji odmor direktora ili kašnjenje dokumentacije.

Rok i likvidnost moraju se planirati zajedno

Najčešća greška nastaje kada se porezni kalendar svede na listu datuma. Svaki rok treba povezati s izvorom podataka, osobom koja priprema prijavu, osobom koja odobrava plaćanje, očekivanim iznosom i rezervnim postupkom za slučaj kašnjenja dokumentacije. Tek tada kalendar postaje stvarni upravljački instrument.

PDV pokazuje koliko su porezni rokovi povezani s likvidnošću. Obaveza može nastati prije naplate, naročito kod odgođenog plaćanja ili avansa, pa društvo porez privremeno finansira iz vlastitih sredstava. Taj raskorak mora biti uključen u plan novčanog toka.

Obaveza	Zakonski orijentir	Interni rok	Kontrola prije slanja
PDV prijava i uplata	do 10. dana po isteku mjeseca	najkasnije 7. dan	KUF/KIF, glavna knjiga, avansi, ino-usluge
e-KUF i e-KIF	do 20. dana po isteku mjeseca	istovremeno s PDV prijavom	slaganje zbirnih polja i tipova dokumenata
Akontacija poreza na dobit	do kraja tekućeg mjeseca za prethodni	pet radnih dana ranije	iznos po posljednjoj prijavi ili rješenju
Godišnja prijava poreza na dobit	30 dana po isteku roka za GFI	najmanje 10 dana ranije	porezni bilans, olakšice, transferne cijene
Porez i doprinosi na plaću	prema pravilima obračuna i isplate	prije naloga za isplatu	bruto osnovica, lični odbitak, neoporeziva primanja

Tabela 2.1 - Kalendar treba imati zakonski i raniji interni rok.

PRAVNI OSLODAC

Rokovi poreza na dobit

Član 49. Zakona o porezu na dobit FBiH propisuje da se prijava podnosi u roku od 30 dana po isteku roka za godišnje finansijske izvještaje.

Član 53. propisuje da se mjesečna akontacija plaća do kraja tekućeg mjeseca za prethodni mjesec, dok se razlika po godišnjoj prijavi plaća najkasnije 20 radnih dana nakon podnošenja prijave.

Kako nastaje porezni manjak gotovine

Najčešći porezni manjak gotovine nastaje iz izostanka projekcije, ne iz visine stope. Društvo vidi prihod, ali previdi datum obaveze. Kod prodaje robe na 60 dana PDV dospijeva prije naplate. Kod avansa obaveza nastaje na primljeni iznos. Uvoz i ino-usluge mogu tražiti novac za obračun koji komercijalni tim nije ugradio u cijenu projekta.

RADNI PRIMJER

Faktura 180.000 KM, novac 12.000 KM

Alfa Mont d.o.o. završila je ugovoreni posao 28. marta 2026. i istog dana izdala fakturu od 180.000 KM plus 30.600 KM PDV-a. Rok plaćanja bio je 75 dana. Kupac je platio 11. juna, bez kašnjenja.

Porez je dospio 10. aprila. Na računu društva tada je bilo 12.000 KM jer su u istoj sedmici plaćeni dobavljači i plaće. Posao je ostvario dobru maržu, ali je loše projektovan novčani tok pretvorio kratkoročnu pozajmicu i kamatu u cijenu porezne nepažnje.

Mjesečno zatvaranje treba početi prije kraja mjeseca

Dobar porezni ciklus ima ritam. Do 25. u mjesecu komercijala prijavljuje neuobičajene poslove. Prvog radnog dana nakon kraja perioda zatvaraju se blagajna, avansi i skladišne promjene. Do petog dana provjeravaju se fakture, ino-usluge i razlike u evidencijama. Sedmog dana nacrt prijave ide na stručni pregled. Tek nakon toga slijedi slanje i nalog za uplatu.

Sedmodnevni PDV zatvarački ciklus

1

Dan 1. Zaključati pomoćne evidencije i preuzeti sve ulazne dokumente.

2

Dan 2. Provjeriti datume prometa, avanse, storna, manjkove i vlastitu potrošnju.

3

Dan 3. Obraditi primljene i pružene ino-usluge, uključujući reverse charge.

4

Dan 4. Uskladiti e-KUF, e-KIF i glavnu knjigu po partneru i tipu dokumenta.

5	Dan 5. Analizirati neuobičajene iznose i negativna salda; pripremiti objašnjenja.
6	Dan 6. Druga osoba provjerava prijavu, dokumentaciju i naloge za knjiženje.
7	Dan 7. Odobriti prijavu i rezervirati sredstva za uplatu.

Rokovi koji se ne vide u računovodstvenom softveru

Softver obično podsjeća na redovne prijave. Ne podsjeća nužno na rok važenja potvrde o rezidentnosti, isteka porezne olakšice, petogodišnje ograničenje otuđenja stana nakon povrata PDV-a, rok čuvanja dokumentacije, obavezu obnove ugovora s povezanim licem ili datum kada će promet preći prag registracije. Takvi rokovi moraju živjeti u posebnom registru.

PRAKTIČNI SAVJET

Kalendar s tri boje

Zlatno označite zakonske rokove. Plavo označite interne rokove za pripremu. Sivo označite rokove važenja dokaza i ugovora. Kalendar postaje upravljački alat tek kada jasno pokazuje šta se mora dogoditi prije datuma prijave ili uplate.

Proces koji se zatvara u posljednjem trenutku ostavlja premalo prostora za provjeru. Profesionalni kalendar omogućava da se pronađe kasna faktura, razjasni neuobičajena transakcija i ispravi greška prije nego što proizvede pravnu ili finansijsku posljedicu.

Arhitektura PDV-a: promet, mjesto, vrijeme i osnovica

Četiri pitanja određuju da li je PDV obračun tačan prije nego što nastane faktura.

POGLAVLJE 03

Arhitektura PDV-a: promet, mjesto, vrijeme i osnovica

Na PDV se ne dolazi jednim množenjem. Prije stope treba razriješiti četiri odvojena pitanja: postoji li oporezivi promet, gdje je njegovo mjesto, kada obaveza nastaje i šta ulazi u osnovicu. Greška u bilo kojem od ta četiri koraka čini kasniji obračun formalno urednim, ali suštinski pogrešnim.

Predmet oporezivanja: šta je stvarno isporučeno

Član 3. Zakona o PDV-u polazi od prometa dobara i usluga koji porezni obveznik izvrši uz naknadu na teritoriji Bosne i Hercegovine, kao i od uvoza dobara. U praksi je najteže prepoznati složene isporuke: paket opreme, instalacije, obuke i održavanja može biti jedna ekonomska cjelina ili više odvojenih prometa. Porezni tretman zavisi od sadržaja, ugovorne strukture i onoga što kupac zaista dobija.

Naziv 'refundacija troškova' ne izuzima iznos iz PDV-a. Ako se trošak prefakturiše kao sastavni dio usluge, u pravilu prati sudbinu glavne isporuke. Slično vrijedi za članarinu, depozit, penal ili sponzorstvo: naslov nije dovoljan. Potrebno je utvrditi postoji li protivusluga.

Mjesto prometa određuje državu oporezivanja

Kod dobara je mjesto često vezano za kretanje, ugradnju ili lokaciju. Kod usluga član 15. Zakona o PDV-u uspostavlja opće pravilo i niz posebnih pravila. Usluge povezane s nekretninom prate lokaciju nekretnine. Prevoz se veže za dionicu na kojoj se obavlja. Određene intelektualne, marketinške, finansijske i digitalne usluge prema inostranom primaocu oporezuju se prema sjedištu primaoca. Greška u mjestu prometa proizvodi najskuplju vrstu problema: porez se plati u pogrešnoj državi, a u pravoj ostane dug.

PRAVNI OSLOMAC

Četiri noseća člana Zakona o PDV-u

Član 3. određuje predmet oporezivanja.

Član 15. određuje mjesto prometa usluga i posebne izuzetke.

Čl. 17-19. uređuju vrijeme nastanka porezne obaveze.

Član 20. uređuje poreznu osnovicu.

Vrijeme obaveze: datum koji se ne može birati

Za PDV je presudan porezni događaj, ne pogodnost obveznika. Obaveza nastaje prema pravilima o izvršenoj isporuci, izdavanju računa i primljenom avansu. Kod kontinuiranih usluga treba pratiti obračunski period i ugovorne faze. Ako faktura kasni, to ne znači da porezni događaj nije nastao.

ILUSTRATIVNI SLUČAJ

Avans koji je ostao na kontu kupca

Dana 6. februara 2026. Beta Interijeri d.o.o. primila je 23.400 KM za opremanje poslovnice. Komercijala je uplatu nazvala 'rezervacijom termina', iako je ugovor predviđao njeno uračunavanje u cijenu radova.

U primljenom iznosu sadržano je 3.400 KM PDV-a. Ugovor nije dostavljen računovodstvu, pa je uplata ostala na kontu ostalih obaveza, bez avansne fakture. Propust je otkriven u maju, nakon izdavanja završne fakture. Slijedile su ispravke prijava, kamata i rekonstrukcija knjiženja koja su pojedinačno djelovala uvjerljivo, a zajedno nisu imala poreznu logiku.

Osnovica uključuje više od nominalne cijene

Porezna osnovica obuhvata naknadu koju obveznik primi ili treba primiti za promet, uključujući povezane troškove koji se zaračunavaju kupcu. Popusti odobreni u trenutku isporuke mogu umanjiti osnovicu; naknadni popusti zahtijevaju uredan dokument i korekciju. Kod povezanih lica i netržišnih aranžmana potrebno je provjeriti posebna pravila i ekonomsku opravdanost cijene.

Pitanje	Dokaz koji se traži	Tipična greška
Šta je isporučeno?	ugovor, narudžbenica, specifikacija, zapisnik	naziv fakture zamijeni stvarni sadržaj
Gdje se oporezuje?	sjedište, lokacija nekretnine, ruta, status primaoca	automatski se primijeni sjedište pružaoca
Kada nastaje obaveza?	datum isporuke, avans, obračunski period	PDV se veže za naplatu ili datum knjiženja
Kolika je osnovica?	cijena, povezani troškovi, rabati i korekcije	iz osnovice se izostave prefakturisani troškovi

Tabela 3.1 - PDV analiza mora biti dokumentovana prije knjiženja.

Faktura je završetak analize

Porezna faktura treba biti rezultat pravne kvalifikacije. U njoj se vidi ko isporučuje, šta, kada, kome i pod kojim poreznim tretmanom. Ako se faktura sastavlja prije nego što su odgovori poznati, kasnija knjiženja samo pokušavaju popraviti dokument koji je od početka bio pogrešan.

KONTROLNA TAČKA

Četiri pitanja na vrhu svake neuobičajene fakture

Predmet. Mjesto. Vrijeme. Osnovica. Ako bilo koji odgovor nije jasan, faktura se ne izdaje dok se ne pribave ugovor i dokazi. To je brže od ispravke.

PDV postaje matematika tek nakon što su činjenice pravilno složene. Predmet, mjesto, vrijeme i osnovica nose obračun; stopa ga samo završava.

Ulazni PDV: pravo, ograničenja i korekcije

Dokument otvara postupak, ali poslovna namjena odlučuje o pravu na odbitak.

POGLAVLJE 04

Ulazni PDV: pravo, ograničenja i korekcije

Račun s iskazanim PDV-om još nije porezno pravo. Odbitak se brani namjenom nabavke, stvarnim izvršenjem, vjerodostojnim dokumentom i vezom s oporezivom djelatnošću. Kada jedan od tih elemenata nedostaje, knjiženje može ostati uredno, a porezna pozicija oslabiti.

Član 32. Zakona o PDV-u počinje svrhom nabavke

Pravo na odbitak ulaznog poreza postoji kada obveznik dobra i usluge koristi za poslovne aktivnosti koje daju pravo na odbitak, uz valjan porezni dokument i ispunjenje propisanih uslova. Kontrola zato ne završava čitanjem računa. Provjerava da li je roba primljena, ko ju je koristio, gdje se nalazi, postoji li poslovni razlog i da li je dobavljač mogao izvršiti navedenu isporuku.

Jedna fotografija, zapisnik o prijemu ili elektronski trag često vrijede više od dodatne stranice ugovora. Faktura dokazuje da je dokument izdat. Ne dokazuje sama po sebi da je posao izvršen.

Ograničenja koja se često pogrešno prenose iz poreza na dobit

Reprezentacija, putnička vozila i privatna upotreba poslovne imovine traže odvojenu analizu PDV-a i poreza na dobit. Rashod može biti računovodstveno evidentiran, djelimično porezno priznat za porez na dobit, a da ulazni PDV nije odbitan. Mehanizmi se ne prepisuju jedan u drugi.

KOMPOZITNI SLUČAJ

Službeni automobil bez evidencije

Gamma Consulting d.o.o. nabavila je putničko vozilo za direktora u januaru 2025. Do kraja godine evidentirano je 8.500 KM ulaznog PDV-a na nabavku, gorivo i održavanje. Putni nalozi, registar kretanja i evidencija privatne upotrebe nisu vođeni.

Član 32. Zakona o PDV-u ograničava odbitak kod putničkih vozila i povezanih troškova, osim kada se vozilo koristi isključivo za poslovnu djelatnost. Društvo bez vjerodostojne evidencije nije moglo dokazati izuzetak. Osporeni PDV pretvoren je u obavezu s kamatom, a ista dokumentaciona praznina otvorila je pitanje oporezive koristi zaposlenika prema članu 10. Zakona o porezu na dohodak.

Miješana djelatnost i razmjerni odbitak

Obveznik koji obavlja oporezivi i oslobođeni promet ne može automatski odbiti sav zajednički ulazni PDV. Potrebno je prvo direktno pripisati nabavke pojedinoj djelatnosti, a

zatim za zajedničke troškove primijeniti razmjerni odbitak prema pravilima Pravilnika. U praksi se problem javlja kod banaka, zdravstvenih i obrazovnih usluga, dugoročnog stambenog najma te subjekata koji uz oporezive usluge obavljaju i oslobođene aktivnosti.

Nabavka	Poslovna upotreba	PDV tretman
Materijal direktno za oporezivu proizvodnju	100% oporeziva	u pravilu puni odbitak uz urednu dokumentaciju
Trošak direktno za oslobođenu djelatnost	100% oslobođena	nema prava na odbitak
Zajednički softver i zakup	miješana upotreba	direktno pripisivanje, zatim razmjerni odbitak
Privatna upotreba poslovne imovine	vanposlovna komponenta	ograničenje ili obaveza obračuna vlastite potrošnje

Tabela 4.1 - Pravo na odbitak prati namjenu, a ne samo račun.

Korekcije ulaznog PDV-a nakon promjene namjene

Pravo na odbitak nije zaključano na dan nabavke. Promjena namjene kapitalnog dobra, prelazak iz oporezive u oslobođenu djelatnost, prestanak poslovanja ili otuđenje mogu otvoriti obavezu korekcije. Zato registar stalnih sredstava treba sadržavati i PDV podatke: iznos odbijenog poreza, datum početka korištenja, namjenu i promjene koje utiču na pravo.

PRAVNI OSLOMAC

Ulazni PDV i dokumentacioni teret

Član 32. Zakona o PDV-u uređuje osnovne uslove za odbitak ulaznog poreza i ograničenja.

Član 56. Zakona o PDV-u zahtijeva vođenje evidencija koje omogućavaju pravilno obračunavanje i plaćanje poreza.

U sporu obveznik mora pokazati vjerodostojan tok transakcije, ne samo postojanje računa.

Dosje nabavke koji izdržava kontrolu

1

Komercijalni osnov. Ugovor, narudžbenica ili odobreni zahtjev za nabavku.

2

Izvršenje. Otpremnica, zapisnik, fotografija, radni nalog, pristupni log ili drugi dokaz isporuke.

3	Porezni dokument. Faktura s potpunim elementima i provjerenim PDV brojem dobavljača.
4	Poslovna svrha. Veza s projektom, kupcem, proizvodnjom ili drugim oporezivim prometom.
5	Plaćanje. Izvod ili drugi trag koji povezuje dobavljača, fakturu i iznos.

Najskuplji ulazni PDV često je onaj koji je odbijen bez pitanja, samo zato što je bio iskazan na računu. Porezno pravo traje onoliko koliko traje dokazni lanac koji ga podržava.

Posebne PDV situacije u domaćem prometu

Građevinarstvo, avansi, manjkovi i privatna upotreba traže poseban dokazni trag.

POGLAVLJE 05

Posebne PDV situacije u domaćem prometu

Standardni promet rijetko iznenadi. Rizik raste na rubovima: kod građevinskih radova, avansa, manjkova, privatne upotrebe imovine i nekretnina koje mijenjaju status. Tu se PDV više ne može voditi po navici; svaka situacija traži vlastitu kvalifikaciju i dokaz.

Posebna šema u građevinarstvu: porez se premješta, ne nestaje

Kod prometa povezanog s izgradnjom određenih novih objekata i radovima na postojećim objektima, Zakon o PDV-u propisuje posebnu šemu u kojoj se obaveza obračuna i plaćanja prenosi na primaoca radova, uz ispunjenje zakonskih uslova. Najvažnije je pravilno kvalifikovati radove i status učesnika. Naziv 'kooperantski ugovor' ne rješava pitanje.

Posebna šema zahtijeva disciplinu u cijelom lancu. Izvođač i kooperant ne mogu privatnim dogovorom birati opću ili posebnu šemu. Ako je zakonski režim obavezan, pogrešan račun stvara problem i onome ko ga je izdao i onome ko je koristio ulazni PDV.

IZ SUDSKE PRAKSE

Sud BiH: posebna šema je obavezujuća

U presudi S1 3 U 014091 15 Uvp od 4. februara 2016. Sud BiH odbio je zahtjev izvođača kojem je nakon kontrole ostala dodatna obaveza od 3.728 KM za period 2009-2012.

Sud je naglasio: 'Odredbe o primjeni Posebne sheme su jasne i obavezujuće u predmetnom slučaju.' Predmet je vođen po tada važećim čl. 40-43. Zakona o PDV-u. Njegova praktična poruka ostaje relevantna: režim se primjenjuje prema zakonu i dokazima, a ne prema tome što su strane smatrale pogodnim.

Avans: porezni događaj prije završetka posla

Primljeni avans za buduću oporezivu isporuku otvara obavezu obračuna PDV-a u trenutku prijema, pod uslovima propisa. Avansna faktura i kasnija završna faktura moraju se međusobno povezati. Greška se najčešće javlja kada komercijala iznos nazove depozitom, a ugovor pokazuje da je riječ o dijelu cijene.

Manjak, kalo i kvar: dokument mora prethoditi zaključku

Manjak robe može predstavljati oporezivu vlastitu potrošnju ili drugi događaj koji zahtijeva obračun PDV-a, osim kada se dokaže dozvoljeni kalo, rastur, kvar, viša sila ili druga propisana okolnost. Popisna komisija zato ne smije samo utvrditi razliku. Mora

opisati uzrok, dokaz, odgovornu osobu i odluku o knjiženju. Rečenica 'nije pronađeno' nema poreznu vrijednost.

POPISNI PRIMJER

Manjak evidentiran po prodajnoj vrijednosti 18.000 KM

Na popisu 31. decembra 2025. Delta Market d.o.o. iskazala je manjak robe po prodajnim cijenama od 18.000 KM. Komisija je navela samo zbir. Nije razdvojila lom, robu s isteklim rokom, krađu, administrativne greške ni količine obuhvaćene dopuštenim normativom.

Prodajna vrijednost iz popisnog izvještaja sama po sebi nije PDV osnovica. Obračun se izvodi iz relevantne nabavne ili troškovne vrijednosti i pravila o vlastitoj potrošnji, uz razdvajanje opravdanog i neopravdanog manjka. Bez evidentiranih uzroka i troškovne strukture računovodstvo nije moglo pouzdano primijeniti normative. Najprije je rekonstruisano stanje zaliha i dokazni dosje, a tek zatim porezni obračun.

Vlastita potrošnja i privatna korist

Kada se poslovno dobro na koje je odbijen ulazni PDV koristi za privatne ili neposlovne svrhe, može nastati obaveza obračuna PDV-a. Istovremeno, korištenje vozila, smještaja ili drugih dobara za lične potrebe zaposlenika može biti oporeziva korist prema članu 10. Zakona o porezu na dohodak. Zbog toga evidencija privatne upotrebe mora služiti i PDV-u i obračunu plaće.

Nekretnine: prvi promet, korištenje i zakup

PDV tretman nekretnina zavisi od statusa objekta i prirode prometa. Prvi promet novoizgrađene nekretnine u propisanim okolnostima može biti oporeziv, dok se kasniji promet procjenjuje prema pravilima oslobađanja i konkretnim činjenicama. Kod zakupa je presudna svrha korištenja: izdavanje nekretnine u stambene svrhe oslobođeno je PDV-a, dok se zakup za druge svrhe u pravilu oporezuje. Trajanje zakupa samo po sebi ne određuje oslobađanje. Ovaj tretman neposredno utiče na pravo na odbitak ulaznog PDV-a i moguće korekcije.

Povrat PDV-a pri kupovini prvog stana

Član 54a. Zakona o PDV-u daje pravo na povrat punoljetnom državljaninu BiH sa stalnim prebivalištem u BiH koji kupuje prvi novoizgrađeni stambeni objekt. Član 105a. Pravilnika detaljno uređuje uslove i postupak: priznatu površinu do 40 m², dodatnih 15 m² po kvalifikovanom članu porodičnog domaćinstva, provjeru ranijeg vlasništva u prethodnih sedam godina, potpunu uplatu cijene, obrasce ZKPS i IKPS,

nadležnost regionalnog centra prema sjedištu prodavca, rok za podnošenje zahtjeva i petogodišnje ograničenje otuđenja nakon uručenja rješenja. Pravo zavisi i od toga da je prodavac obračunati PDV prijavio u elsporukama i uplatio na Jedinstveni račun UIO.

PRORAČUN

Kupac samac, stan 62 m²

Za ugovor zaključen 15. jula 2026. uzeta je ilustrativna cijena od 4.000 KM/m² sa PDV-om. Ukupna cijena stana od 62 m² iznosi 248.000 KM, a PDV sadržan u cijeni $248.000 \times 17/117 = 36.034,19$ KM.

Kupac koji živi sam može tražiti povrat za 40 od 62 m². Srazmjerni iznos je $36.034,19 \times 40/62 = 23.247,86$ KM. Rezultat ostaje podložan maksimalnoj cijeni i maksimalnom iznosu povrata iz člana 105a. st. (17) i (18) Pravilnika, kao i svim drugim uslovima. Kalkulacija se završava tek nakon provjere posljednjeg kvartalnog podatka Agencije za statistiku BiH koji je bio objavljen na datum ugovora.

Element povrata	Praktični zahtjev
Kupac	punoljetan državljanin BiH sa prebivalištem u BiH
Predmet	prvi novoizgrađeni stan ili kuća namijenjena stanovanju
Površina	40 m ² za kupca + 15 m ² po kvalifikovanom članu domaćinstva
Istorija vlasništva	nema relevantne stambene nekretnine u prethodnih sedam godina
Prodavac	PDV prijavljen u elsporukama i uplaćen na Jedinstveni račun UIO
Plaćanje	cijena i PDV plaćeni u cijelosti na propisan način
Podnošenje	obrazac ZKPS s priložima regionalnom centru prema sjedištu prodavca
Rok	u pravilu do 30. juna naredne godine; prijelazni slučajevi imaju poseban rok
Nakon povrata	zabrana otuđenja pet godina od uručenja rješenja

Tabela 5.1 - Sažetak uslova iz člana 54a. Zakona i člana 105a. Pravilnika.

Jedna tema, više registara

Posebne PDV situacije brzo pokazuju kvalitet interne komunikacije. Računovodstvu su potrebni podaci komercijale, skladišta, tehničke službe, pravnika, investitora i banke dok je transakcija još živa. Kada informacije ostanu u odjelima, prijava postaje zbir nedovršenih priča.

KONTROLNA TAČKA

Posebni događaji moraju imati internu prijavu

Uvedite jednostavan obrazac kojim se računovodstvu prijavljuju avans, manjak, privatna upotreba, građevinski radovi, prenos nekretnine i neuobičajena naknada. Jedan potpis na vrijeme može spriječiti višemjesečnu rekonstrukciju.

LD

d.o.o.

POGLAVLJE

06

POREZNI SISTEM
FEDERACIJE BiH

STRUČNO-PRAKTIČNI VODIČ | 2026

Ino-usluge, reverse charge i digitalni dokaz

Mjesto prometa, porezni dužnik i elektronski trag moraju se sagledati kao jedan proces.

LD d.o.o.

SARAJEVO · 2026

RAČUNOVODSTVENA AGENCIJA LD d.o.o.

POGLAVLJE 06

Ino-usluge, reverse charge i digitalni dokaz

Kod prekogranične usluge nema carinske deklaracije koja zaustavlja robu i prisiljava strane da razjasne tretman. Usluga prolazi tiho, često preko platforme ili kartice. Zbog toga ugovor, digitalni trag i analiza mjesta prometa nose gotovo cijeli dokazni teret.

Mjesto prometa prethodi obračunu PDV-a

Primalac u BiH ne obračunava PDV na svaku ino-fakturu. Prema članu 15. Zakona prvo se utvrđuje mjesto prometa konkretne usluge. Ako je ono u BiH, a strani pružalac nema sjedište ni poreznog zastupnika u BiH, obaveza prelazi na domaćeg primaoca prema članu 13. stav (1) tačka 3. Za mjesto prometa izvan BiH domaći PDV ne nastaje.

Isti redoslijed važi i kada domaće društvo pruža uslugu stranom klijentu. Račun bez bh.

PDV-a može se izdati kada konkretna usluga pripada pravilu prema sjedištu primaoca, uz dokaz o njegovom statusu, sjedištu i stvarno izvršenoj usluzi.

Usluga	Tipičan dobavljač	Praktična analiza
Online oglašavanje	Google, Meta, LinkedIn	mjesto prema primaocu; reverse charge ako je primalac u BiH
SaaS i licence	Microsoft, Adobe, cloud ERP	elektronska usluga; provjeriti pravo na odbitak
Web hosting i cloud	AWS, Hetzner, Azure	mjesto prema primaocu; dokumentovati poslovnu svrhu
Konsalting i pravne usluge	ino savjetnik	mjesto prema primaocu uz provjeru posebnih pravila
Usluga vezana za nekretninu	ino arhitekta/izvođač	mjesto gdje se nekretnina nalazi

Tabela 6.1 - Ista ino-faktura može imati potpuno različit PDV tretman zavisno od usluge.

DIGITALNI POREZNI DOSJE

Google Ads od 7.800 EUR

Od januara do marta 2026. Lumen Home d.o.o. platila je ukupno 7.800 EUR za digitalne kampanje. Fature nisu sadržavale bh. PDV, pa su bez dodatne analize knjižene direktno na trošak marketinga.

Mjesto prometa je u BiH prema sjedištu primaoca. Društvo je trebalo obračunati izlazni PDV po mehanizmu prenosa obaveze i, ako su ispunjeni uslovi iz člana 32, istovremeno ga priznati kao ulazni PDV. Finansijski efekt može biti neutralan, ali prijavni efekt nije. Izostanak obračuna ostaje prekršajni i evidencijski rizik.

Dokazni paket za uslugu pruženu stranom klijentu

Nakon izmjena Pravilnika iz 2025. dokaz o stranom primaocu usluge više se ne svodi na jedan unaprijed imenovani dokument. Obveznik zato treba složiti cjelovit dokazni paket: status i sjedište klijenta, ugovor ili digitalne uslove platforme, jasan opis zadatka, izvještaje o radu, e-mail korespondenciju, logove, repozitorij, potvrdu o prijemu i bankovni priliv.

Dokumenti moraju zajedno potvrđivati istu poslovnu činjenicu.

Minimalni digitalni dosje**1**

Identitet klijenta. Izvod iz registra, poreski broj, javno provjerljiva poslovna adresa ili drugi pouzdan dokaz.

2

Ugovor. Predmet mora biti dovoljno određen da se usluga može povezati s odgovarajućim pravilom člana 15.

3

Izvršenje. Timesheet, ticket, log, verzija koda, predana analiza ili potvrda klijenta.

4

Faktura. Jasna klauzula o mjestu prometa i odsustvu bh. PDV-a.

5

Plaćanje. Devizni priliv koji se može povezati s klijentom i fakturom.

Jednokratna prijava za lica koja nisu PDV obveznici

Mali obrt, udruženje ili drugo lice izvan sistema PDV-a može postati porezni dužnik kada primi ino-uslugu čije je mjesto prometa u BiH, a strani pružalac nema sjedište ni poreznog zastupnika u BiH. Takvo lice po pravilu nema pravo na odbitak, pa obračunati PDV predstavlja stvarni trošak. UIO za ove slučajeve predviđa jednokratnu uplatu i odgovarajući obrazac prijave za zaduženje obaveze. Pretplata na softver od 100 EUR zato nosi i dodatni trošak domaćeg PDV-a.

PRAVNI OSLOMAC

Ključni članci za ino-usluge

Član 15. Zakona o PDV-u određuje mjesto prometa usluga.

Član 13. stav (1) tačka 3. određuje primaoca usluge kao poreznog dužnika kada strani pružalac nema sjedište ni zastupnika u BiH.

Član 32. određuje kada obračunati PDV istovremeno može biti odbitni ulazni porez.

Kurs, period i evidencija

Faktura u stranoj valuti preračunava se prema pravilima i relevantnom kursu na datum poreznog događaja. U redovnoj PDV prijavi osnovica, izlazni PDV i eventualni ulazni PDV moraju biti iskazani u istom periodu kada su ispunjeni uslovi. Ino-usluga se evidentira u e-KUF i, kod samobračuna, u e-KIF prema propisanom tipu dokumenta. Jedna transakcija ostavlja dva traga.

KONTROLNA TAČKA

Kartične transakcije nisu pomoćna evidencija

Svakog mjeseca uskladite korporativne kartice i PayPal/Stripe izvode sa računima za softver, oglase, platforme i cloud usluge. Upravo tu se skrivaju ino-usluge koje nikada ne stignu u klasičnu ulaznu poštu računovodstva.

Kod ino-usluge svaki trag ima vrijednost: ugovor, e-mail, log, timesheet, predana datoteka i bankovni priliv. Kada zajedno potvrđuju istu činjenicu, neoporezivanje ili samoobračun imaju uporište. Kada se razilaze, sama faktura rijetko je dovoljna.

LD

d.o.o.

POGLAVLJE

07

POREZNI SISTEM
FEDERACIJE BiH

STRUČNO-PRAKTIČNI VODIČ | 2026

e-KUF, e-KIF i mjesečno porezno zatvaranje

Elektronske evidencije pretvaraju svaku fakturu u podatak koji se može automatski usporediti.

LD d.o.o.

SARAJEVO · 2026

RAČUNOVODSTVENA AGENCIJA LD d.o.o.

POGLAVLJE 07

e-KUF, e-KIF i mjesečno porezno zatvaranje

Elektronske evidencije ne čitaju namjeru. One porede datum, partnera, tip dokumenta, osnovicu i porez. Transakcija može imati neutralan finansijski efekt, a ipak proizvesti vidljivu sistemsku grešku ako je samo jedan od tih elemenata pogrešno mapiran.

Svaki red nosi porezno značenje

Tip dokumenta, datum, PDV broj partnera, osnovica i iznos poreza nisu administrativna polja. Oni opisuju transakciju u mašinski čitljivom obliku. Pogrešan tip dokumenta može avans pretvoriti u redovnu isporuku, ino-uslugu u domaću nabavku ili storno u negativan promet bez veze s izvornom fakturom. Sistem ne čita objašnjenje iz fascikle. Čita red.

Zbog toga e-KUF i e-KIF treba završiti prije PDV prijave. Prijava se tada generiše iz kontrolisanih podataka. Obrnuti red, u kojem se prvo 'pogodi' prijava pa zatim evidencije prilagođavaju zbiru, stvara trajne razlike i slabu revizijsku stazu.

Tri usklađenja koja moraju dati isti rezultat

Usklađenje	Šta se poredi	Signal rizika
Evidencije - PDV prijava	zbir osnovica i poreza po relevantnim poljima	razlika bez dokumentovanog razloga
Evidencije - glavna knjiga	konti kupaca, dobavljača, PDV-a i avansa	saldo poreza koji se ne može vezati za dokument
Partner - partner	PDV broj, datum, broj računa i iznos	kupac i dobavljač prijavljuju različite podatke

Tabela 7.1 - Mjesečno zatvaranje završava tek kada su tri izvora usklađena.

KONTROLNI PRIMJER

Neutralan PDV, vidljiva greška

Za porezni period mart 2026. društvo je primilo ino-fakturu za licencu od 500 KM. Samooobračunati PDV iznosio je 85 KM i u istoj prijavi bio je priznat kao ulazni porez. Neto obaveza bila je nula.

Ulazni PDV evidentiran je u e-KUF-u, ali izlazni dio nije prikazan u e-KIF-u. Finansijski rezultat i ukupna obaveza bili su tačni; elektronska evidencija nije. Sistem je pokazao nesklad, pa je obveznik morao ispraviti podatke i dokumentovati zašto neutralna transakcija nije potpuno evidentirana.

Datum prijema i kontrola ulazne pošte

Pravo na odbitak i period evidentiranja zavise od ispunjenja zakonskih uslova, uključujući prijem valjanog dokumenta. Zbog toga ulazna pošta mora imati dokaz datuma prijema: elektronski sistem, pečat, workflow ili drugi kontrolisani trag. Faktura pronađena u privatnom e-mailu zaposlenika dva mjeseca kasnije nije samo komunikacijski problem. Ona mijenja porezni period.

Analitika rizika koju obveznik može raditi prije UINO

Pet automatskih provjera

1

Duplikati. Isti partner, broj fakture i iznos ne smiju biti uneseni dva puta.

2

Neaktivni brojevi. Provjeriti status PDV broja za materijalne dobavljače i neuobičajene transakcije.

3

Negativni iznosi. Svaki storno ili knjižno odobrenje mora imati vezu s izvornim dokumentom.

4

Vanredne stope i polja. Analizirati svaki unos koji odstupa od standardnog profila društva.

5

Kasni dokumenti. Izvještaj faktura primljenih nakon internog zatvaranja i razlog kašnjenja.

PRAVNI OSLOMAC

Elektronsko dostavljanje podataka

Uputstvo o dostavljanju podataka iz knjigovodstvenih evidencija elektronskim putem uređuje sadržaj, format i rok dostave e-evidencija.

Član 56. Zakona o PDV-u zahtijeva evidencije koje omogućavaju pravilno utvrđivanje obaveze u svakom periodu.

Potpis na prijavi je upravljačka odluka

PDV prijavu ne bi trebala odobravati ista osoba koja je unijela sve dokumente i izvršila sva usklađenja. Princip četiri oka nije luksuz velikog sistema. U manjoj firmi druga osoba može

biti direktor ili eksterni stručnjak koji pregleda kontrolni izvještaj, neuobičajene transakcije i dokaz o usklađenju. Bitna je stvarna provjera, ne formalni potpis.

PRAKTIČNI SAVJET**Mjesečni dosje od deset dokumenata**

Sačuvajte PDV prijavu, e-KUF, e-KIF, bruto bilans relevantnih konta, usklađenja, listu avansa, listu ino-usluga, pregled korekcija, dokaz odobrenja i nalog za uplatu. Taj mali dosje skraćuje svaku buduću kontrolu.

Elektronske evidencije čuvaju trag i male greške, posebno kada se ponavljaju iz perioda u period. Vrijednost mjesečnog zatvaranja zato je u ranom otkrivanju odstupanja koje bi se tokom godine moglo pretvoriti u sistemski nalaz.

LD

d.o.o.

POGLAVLJE

08

POREZNI SISTEM
FEDERACIJE BiH

STRUČNO-PRAKTIČNI VODIČ | 2026

Porez na dobit: od bilansa uspjeha do porezne osnovice

Računovodstveni rezultat postaje porezna obaveza tek nakon dokumentovanih korekcija.

LD d.o.o.

SARAJEVO · 2026

RAČUNOVODSTVENA AGENCIJA LD d.o.o.

POGLAVLJE 08

Porez na dobit: od bilansa uspjeha do porezne osnovice

Bilans uspjeha daje početnu brojku. Porezna prijava od nje pravi pravni rezultat. Između stoje nepriznati rashodi, amortizacija, potraživanja, kapitalni dobici, gubici i transakcije s povezanim licima - korekcije koje se ne mogu pouzdano rekonstruisati posljednje sedmice marta.

Član 7. postavlja most između računovodstva i poreza

Zakon o porezu na dobit FBiH polazi od računovodstvene dobiti utvrđene prema računovodstvenim propisima i koriguje je za porezno nepriznate rashode, neoporezive prihode, olakšice i druge razlike. Zbog toga porezni bilans nije zaseban obračun koji se radi u aprilu. On je godišnji sažetak odluka koje su knjižene tokom cijele godine.

Najveća slabost nastaje kada računovodstvo tokom godine ne označava porezne razlike. Tada se na kraju perioda pregledaju hiljade konta, a analiza se oslanja na opis knjiženja i sjećanje zaposlenih. Profesionalniji pristup koristi analitičke oznake: potpuno priznato, trajno nepriznato, privremeno nepriznato, povezano lice, poticaj i transferna cijena.

Opći test rashoda: poslovna svrha, dokument i tržišnost

Član 8. Zakona priznaje rashode iskazane u bilansu uspjeha u skladu s računovodstvenim propisima, uz korekcije iz Zakona. U praksi se svaki materijalan rashod može testirati kroz tri pitanja. Da li služi ostvarivanju prihoda ili očuvanju poslovanja? Da li je vjerodostojno dokumentovan? Da li je iznos tržišan, naročito kada je druga strana povezano lice? Jedan negativan odgovor ne znači automatski nepriznavanje, ali zahtijeva dodatnu analizu.

Najčešće korekcije

Stavka	Porezni tretman	Pravni oslonac
Reprezentacija	30% poslovno povezane reprezentacije porezno priznato	član 12. st. (1)-(2)
Donacije i sponzorstva	priznanje do propisanog limita i uz uslove	član 12. st. (3)-(5)
Rezervisanja	priznata samo izričito navedena rezervisanja	član 13.
Ispravka/otpis potraživanja	priznanje uz starost i poduzete radnje naplate	član 17.

Stavka	Porezni tretman	Pravni oslonac
Thin capitalization	ograničenje kamate kod duga prema povezanom licu iznad odnosa 4:1	član 18.
Amortizacija	porezne stope i posebna pravila odvojeno od računovodstvenih	čl. 19-20.

Tabela 8.1 - Česte korekcije poreznog bilansa.

OBRAČUNSKI SLUČAJ

Od 410.000 KM dobiti do 450.900 KM osnove

Za porezni period 2025. Epsilon Proizvodnja d.o.o. iskazala je računovodstvenu dobit prije poreza od 410.000 KM. U rashodima je bilo 42.000 KM reprezentacije, od čega je 30% priznato; 7.500 KM kazni; 18.000 KM umanjenja vrijednosti opreme koje se porezno ne priznaje prije otuđenja ili uništenja usljed više sile; te 14.000 KM povoljne razlike porezne amortizacije.

Korekcija iznosi $+29.400 + 7.500 + 18.000 - 14.000 = +40.900$ KM. Porezna osnovica je 450.900 KM, a porez po stopi od 10% iz člana 31. iznosi 45.090 KM, prije eventualnih kredita i poticaja. Jedna brojka u prijavi nastala je iz četiri različita pravna razloga.

Amortizacija je dvostruki registar

Računovodstvena amortizacija prati procijenjeni korisni vijek i obrazac potrošnje ekonomskih koristi. Porezna amortizacija prati član 19. Zakona i propisane stope. Razlika je očekivana. Problem nastaje kada se vodi samo jedan obračun, pa se naknadno pokušava rekonstruisati porezna vrijednost sredstava.

Član 19. navodi, između ostalog, 5% za građevinske objekte, 15% za opremu, vozila i postrojenja, 33,3% za računarsku opremu i softver te 20% za nematerijalnu imovinu. Sredstva nabavne vrijednosti niže od 1.000 KM mogu se u cijelosti odbiti u godini nabavke, pod propisanim uslovima. Porezni registar zato mora čuvati nabavnu vrijednost, stopu, ranije obračunatu amortizaciju, otuđenje i korekcije.

Potraživanja: vrijeme samo po sebi nije dovoljno

Član 17. dopušta porezno priznanje ispravke ili otpisa potraživanja pod uslovima koji uključuju prethodno priznavanje prihoda, protek roka od najmanje 12 mjeseci ili poduzete pravne radnje naplate. Poslovna odluka da se kupcu 'dâ još vremena' može biti komercijalno opravdana, ali odgađa porezno priznanje gubitka. Dokumentacija naplate

treba nastajati kontinuirano: opomene, usklađenja, tužba, izvršni postupak ili dokaz stečaja.

PRAVNI OSLOMAC

Članci koji nose porezni bilans

Član 7. određuje poreznu osnovicu, član 8. opći tretman rashoda, član 12. reprezentaciju i davanja, član 17. potraživanja, čl. 19-20. amortizaciju, član 24. kapitalne dobitke, član 25. prenos gubitka i član 31. stopu od 10%.

Kapitalni dobiti i transakcijska vrijednost

Kod prodaje imovine član 24. traži porezni rezultat kao razliku između vrijednosti transakcije i porezne vrijednosti imovine. Ako je ugovorena vrijednost niža od tržišne, tržišna vrijednost može postati relevantna. Poseban oprez potreban je kod prodaje nekretnine ili udjela povezanom licu, gdje se pitanje kapitalnog dobitka spaja s pravilima transfernih cijena.

Porezna prijava je završni dokaz kvaliteta godine

Član 49. zahtijeva prijavu, porezni bilans i propisanu dokumentaciju. Ako ukupne transakcije s povezanim licima u periodu pređu 500.000 KM, uz prijavu se podnosi poseban pregled. Podaci za taj pregled prikupljaju se tokom cijele godine, pa registar povezanih lica i transakcija treba biti aktivan od januara.

KONTROLNA TAČKA

Mjesečni porezni most

Jednom mjesečno treba uskladiti računovodstveni rezultat s evidentiranim trajnim i privremenim poreznim razlikama. Mjesečni porezni most čuva trag svake korekcije i daje upravi realniju projekciju konačne obaveze.

Porezni most vođen tokom godine uklanja iznenađenja na završnom obračunu i pokazuje upravi koliko računovodstvene dobiti ostaje nakon zakonskih korekcija.

LD

d.o.o.

POGLAVLJE

09

POREZNI SISTEM
FEDERACIJE BiH

STRUČNO-PRAKTIČNI VODIČ | 2026

Porezni poticaji: investicije, oprema i nova radna mjesta

Olakšica vrijedi samo koliko i dosje kojim se dokazuju uslovi tokom cijelog životnog ciklusa.

LD d.o.o.

SARAJEVO · 2026

RAČUNOVODSTVENA AGENCIJA LD d.o.o.

POGLAVLJE 09

Porezni poticaji: investicije, oprema i nova radna mjesta

Poticaaj se ne uzima na kraju godine kao popust. On počinje odlukom o investiciji, prolazi kroz izvor sredstava, stavljanje opreme u funkciju i poreznu prijavu, a završava tek kada isteknu svi periodi praćenja. Ušteda je trenutna; obaveza discipline traje.

Član 36. traži planski pristup investiciji

Zakon o porezu na dobit FBiH veže investicione poticaje za vrstu ulaganja, iznos, izvor finansiranja, period i zadržavanje sredstava. Prije potpisivanja ugovora o opremi treba provjeriti da li sredstvo zaista spada u proizvodnu opremu, kako se finansira, kada se stavlja u funkciju i može li društvo tokom cijelog perioda ispuniti uslove poticaja. Zakon u članu 36. ne postavlja opći zahtjev da oprema mora biti nova, pa taj kriterij ne treba dodavati bez posebnog pravnog osnova.

Jedan poticaaj omogućava umanj enje obračunatog poreza za 30% kada obveznik iz vlastitih sredstava investira više od 50% tekuće dobiti u proizvodnu opremu. Drugi, za velika ulaganja od najmanje 20 miliona KM u pet uzastopnih godina uz najmanje četiri miliona u prvoj godini, omogućava umanj enje poreza za 50% u propisanom periodu. Uslovi se moraju čitati kumulativno.

INVESTICIONI DOSJE

Poticaaj od 24.000 KM uz zaključanu odluku uprave

Zeta Metal d.o.o. ostvarila je u 2025. tekuću dobit od 800.000 KM. Na osnovu odluke uprave od 10. februara, iz vlastitih sredstava uložila je 450.000 KM u proizvodnu liniju koja je stavljena u funkciju 30. septembra. Redovna porezna obaveza prije poticaja iznosila je 80.000 KM.

Ulaganje prelazi 50% tekuće dobiti. Ako su ispunjeni svi uslovi člana 36, obračunati porez može se umanj iti za 30%, odnosno za 24.000 KM, pa obaveza iznosi 56.000 KM. Odluka uprave, dokaz izvora sredstava, tehnička dokumentacija, klasifikacija opreme i datum stavljanja u funkciju moraju biti povezani u jednom dosjeu.

Poticaaj za novo zapošljavanje

Član 37. omogućava da se rashod po osnovu bruto plaće novoprimljenog zaposlenika porezno prizna u dvostrukom iznosu. Budući da je redovni iznos bruto plaće već iskazan u računovodstvenim rashodima, porezna osnovica se praktično dodatno umanjuje za još jedan iznos isplaćene bruto plaće. Uslovi uključuju puno radno vrijeme, radni odnos od

najmanje 12 mjeseci, činjenicu da zaposlenik u prethodnih pet godina nije bio zaposlen kod obveznika ili povezanog lica te, prema članu 93. stav (8) Pravilnika nakon izmjene iz 2026. godine, prebivalište ili boravište na teritoriji Bosne i Hercegovine. Poticaj se provjerava po osobi i po isplaćenju bruto plaći, uz uredan kadrovski i obračunski dosje.

Dokaz	Zašto je potreban
Odluka o investiciji	pokazuje poslovni cilj i vrijeme donošenja odluke
Ugovor i faktura	identifikuju sredstvo, dobavljača i cijenu
Dokaz o plaćanju	potvrđuje izvor i realizaciju ulaganja
Zapisnik o stavljanju u funkciju	određuje period korištenja i amortizacije
Registar stalnih sredstava	prati vlasništvo, lokaciju i eventualno otuđenje
Kadrovni dosje	dokazuje uslove poticaja za novozaposlenog

Tabela 9.1 - Poticaj se brani dosjeom, ne jednom stavkom porezne prijave.

Isplata dobiti može srušiti investicioni plan

Član 36. povezuje investicioni poticaj i kasniju raspodjelu dobiti. Ako obveznik isplati dividendu iz dobiti koja je bila oslobođena korištenjem poticaja tokom godine korištenja ili u dvije naredne porezne godine, može izgubiti pravo na umanjenje i otvoriti retroaktivnu obavezu s kamatom. Tako, primjerice, poticaj korišten za 2026. godinu zahtijeva da se takva dobit ne distribuira do isteka 2028. godine. Ograničenje se, prema Pravilniku, ne primjenjuje na dividendu iz akumulirane neraspoređene dobiti koja prethodi periodu korištenja poticaja. Odluka o dividendi zato mora pokazati iz koje se dobiti isplata vrši i sadržavati poreznu provjeru otvorenih uslova poticaja.

KONTROLNA TAČKA

Poticaj ima životni ciklus

Planiranje - ugovaranje - stavljanje u funkciju - prijava - period praćenja - eventualno otuđenje.
Za svaku fazu odredite odgovornu osobu i dokaz. Olakšica bez postinvesticijskog praćenja ostaje otvoren porezni rizik.

Kada poticaj nije najbolja odluka

Porezna ušteda ne opravdava investiciju koja nema ekonomsku korist. Ušteda od 24.000 KM ne može popraviti opremu koja stoji neiskorištena ili povećava troškove održavanja. Porezni poticaj treba ubrzati dobru poslovnu odluku, ne stvoriti privid opravdanosti loše.

PRAKTIČNI SAVJET**Dvije kalkulacije prije ulaganja**

Prva kalkulacija prikazuje projekat bez poreznog poticaja. Druga dodaje moguću uštedu i trošak ispunjenja uslova. Ako je projekat održiv samo uz olakšicu, uprava mora razumjeti rizik da pravo bude osporeno.

Porezni poticaj donosi vrijednost kada je investicija ekonomski opravdana i kada se uslovi prate tokom cijelog propisanog perioda. Planirana primjena zakonito smanjuje efektivnu poreznu stopu; naknadno prilagođavanje dokumentacije najčešće samo odgađa buduću korekciju.

LD

d.o.o.

POGLAVLJE

IO

POREZNI SISTEM
FEDERACIJE BiH

STRUČNO-PRAKTIČNI VODIČ | 2026

Povezana lica, transferne cijene, kamate i porez po odbitku

Cijena, finansiranje i prekogranična isplata moraju izdržati test tržišnosti i dokumentacije.

LD d.o.o.

SARAJEVO · 2026

RAČUNOVODSTVENA AGENCIJA LD d.o.o.

POGLAVLJE 10

Povezana lica, transferne cijene, kamate i porez po odbitku

Povezano lice može biti najbolji poslovni partner društva. Porezni problem nastaje kada cijena, kamata, naknada ili raspodjela rizika ne mogu biti objašnjeni logikom koju bi prihvatile nezavisne strane. Dokumentacija tada mora pokazati i korist i tržišnost.

Ko je povezano lice

Član 44. Zakona o porezu na dobit FBiH povezanost veže za učešće u upravljanju, kontroli ili kapitalu, uključujući propisani prag od 25%. Formalno vlasništvo nije jedini signal. Zajednička kontrola, bliska lica, ista uprava ili ekonomska zavisnost mogu zahtijevati dodatnu analizu prema zakonskoj definiciji.

Analiza počinje potpunom mapom povezanih lica i transakcija: roba, usluge, licence, finansiranje, garancije, zakup, ustupanje osoblja i prijenos imovine. Tek nakon toga bira se metoda transferne cijene i priprema dokumentacija koja prati stvarni tok poslovanja.

Princip van dohvata ruke i dokumentacija

Transakcija se porezno prihvata prema uslovima koji bi bili ugovoreni između nezavisnih lica. Član 45. navodi metode, a član 46. zahtijeva dokumentaciju koja treba biti dostupna pri podnošenju prijave i dostavljena Poreznoj upravi u roku od 45 dana kada se zatraži. Dokumentacija ne treba samo potvrditi cijenu. Treba objasniti funkcije, imovinu, rizike i poslovni razlog transakcije.

KOMPOZITNI SLUČAJ

Upravljačka naknada bez isporuke

Matično društvo iz Austrije je 31. decembra 2025. fakturisalo bh. društvu 180.000 KM za 'management fee'. Ugovor je sadržavao pet općih rečenica. Nisu postojali mjesečni izvještaji, evidencija sati ni analiza koja bi pokazala da usluge ne dupliraju rad lokalne uprave.

Tržišnost cijene nije mogla nadomjestiti nedostatak dokaza o koristi. Dosje nije odgovarao na osnovno pitanje: koje je konkretne usluge bh. društvo primilo i kako su one podržale njegovo poslovanje?

Thin capitalization: odnos 4:1

Član 18. ograničava porezno priznavanje kamate na dug prema povezanom licu kada odnos takvog duga i kapitala prelazi 4:1, uz zakonske detalje i izuzetke. Društvo koje se

finansira gotovo isključivo pozajmicom vlasnika treba modelirati porezni efekt prije isplate kamate. Kapitalna struktura tada postaje porezno pitanje.

Element	Podatak iz primjera
Kapital društva	500.000 KM
Maksimalni odnos duga pri 4:1	2.000.000 KM
Dug prema povezanom licu	2.800.000 KM
Višak duga za test	800.000 KM
Godišnja kamata 6%	168.000 KM ukupno
Orijentacioni dio kamate na višak	48.000 KM prije detaljnog zakonskog obračuna

Tabela 10.1 – Pojednostavljena ilustracija testa; stvarni obračun se radi prema članu 18. i Pravilniku.

Porez po odbitku: obaveza isplatioca

Član 38. propisuje porez po odbitku na određene isplate nerezidentima, uključujući kamate, autorske naknade i propisane usluge. Domaća stopa je u pravilu 10%, dok je za dividende 5%, osim ako ugovor o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja daje povoljniji tretman. Obaveza je na isplatiocu. Nerezident neće naknadno popraviti propust bh. društva.

Primjena ugovora traži više od informacije da ugovor postoji. Član 40. zahtijeva potvrdu o rezidentnosti koja nije starija od jedne godine i izjavu o stvarnom korisniku prihoda, uz druge uslove. Bez pravovremenih dokaza primjenjuje se domaći režim, a povrat se rješava odvojeno.

Prije svake isplate nerezidentu

1	Klasifikovati prihod. Dividenda, kamata, licenca, usluga, zakup ili drugi prihod.
2	Provjeriti domaći zakon. Da li vrsta isplate ulazi u član 38. i po kojoj stopi?
3	Provjeriti ugovor. Da li postoji važeći ugovor i koji član uređuje tu vrstu prihoda?

4

Pribaviti dokumente. Potvrda rezidentnosti, izjava o stvarnom korisniku i ugovorna dokumentacija.

5

Obračunati i prijaviti. Uplata i prijava u roku propisanom zakonom; čuvati kalkulaciju.

Povezane transakcije traže dokaz koristi

Usluge unutar grupe prolaze dva odvojena testa. Najprije se dokazuje da je usluga stvarno pružena i da je primaocu donijela korist. Zatim se provjerava tržišnost cijene. Benchmark ne može opravdati fiktivnu ili dupliciranu uslugu, kao što ni uredan izvještaj o radu sam po sebi ne potvrđuje tržišnu maržu.

PRAVNI OSLODAC

Ključni članci

Član 18. - ograničenje kamate kod nedovoljne kapitalizacije; čl. 38-40. - porez po odbitku i ugovorna olakšica; čl. 44-46. - povezana lica, tržišni princip, metode i dokumentacija.

Povezanost sama po sebi ne stvara dodatni porez. Rizik nastaje kada korist nije dokazana, cijena nema tržišno uporište ili je dokumentacija pripremljena tek nakon najave kontrole.

LD

d.o.o.

POGLAVLJE

II

POREZNI SISTEM
FEDERACIJE BiH

STRUČNO-PRAKTIČNI VODIČ | 2026

Dobit, pozajmice vlasnicima i prikrivene distribucije

Kapital društva nije privatni račun vlasnika, čak ni kada su pravni odnosi bliski.

LD d.o.o.

SARAJEVO · 2026

RAČUNOVODSTVENA AGENCIJA LD d.o.o.

POGLAVLJE 11

Dobit, pozajmice vlasnicima i prikrivene distribucije

Jedan vlasnik često potpisuje nalog, upravlja računom i donosi odluku o dobiti. Pravno, novac društva ipak ostaje odvojen od njegovog privatnog novca. Ta granica najčešće se gubi kroz beskonačne pozajmice, privatne troškove i isplate koje nemaju odluku ni stvarnu ekonomsku svrhu.

Isplata dobiti dolazi nakon utvrđene i oporezovane dobiti

Dobit se raspoređuje na osnovu odluke nadležnog organa društva nakon usvajanja finansijskih izvještaja, pokriva gubitaka i provjere zakonskih ograničenja. Sama isplata nije rashod društva i ne umanjuje poreznu osnovicu. Kod fizičkog lica dividende i udjeli u dobiti, prema članu 5. Zakona o porezu na dohodak FBiH, ne smatraju se dohotkom.

To oslobođenje ne pokriva svaku isplatu vlasniku. Ako je isplata formalno označena kao dobit, a nema odluke, raspoložive dobiti ili jasnog knjigovodstvenog osnova, porezni organ može analizirati stvarnu prirodu transakcije.

Član 55. uvodi finansijsku disciplinu prije raspodjele

Član 55. stav (1) zabranjuje isplate iz dobiti kada obveznik na dan isplate ima neizmirene obaveze po osnovu direktnih poreza, doprinosa ili obaveze prema zaposlenicima iz nesamostalne djelatnosti. Stav (2) posebno zabranjuje davanje pozajmica ili prijenos imovine drugim pravnim licima kada postoje neizmireni javni prihodi ili obaveze prema zaposlenicima. Ta druga zabrana ne odnosi se automatski na fizičko lice - vlasnika. Pozajmica vlasniku ipak mora imati valjanu odluku, tržišne uslove, realan plan otplate, praćenje povezanog lica i ekonomsku supstancu; u suprotnom se otvaraju pitanja prikrivene distribucije i odgovornosti uprave.

KOMPOZITNI SLUČAJ

Pozajmica od 120.000 KM koja se obnavlja četiri godine

Vlasnik društva Eta Commerce d.o.o. povukao je 120.000 KM po ugovoru zaključenom 15. marta 2022. Rok vraćanja bio je 12 mjeseci, bez osiguranja i uz kamatu od 0,5%. Od 2023. do 2026. potpisan je po jedan aneks o produženju; nijedna rata nije vraćena.

Poslije četiri godine bez ijedne otplate, transakcija više nije imala obilježja privremenog finansiranja. Otvorena su pitanja tržišne kamate, transfernih cijena, prikrivene distribucije i odgovornosti uprave. Slabost je postojala od zaključenja ugovora, jer plan povrata nije bio realan niti se provodio.

Zajam mora imati ekonomiku zajma

Element	Šta uredan dosje treba sadržavati
Odluka	organ koji odobrava, poslovni razlog i limit izloženosti
Ugovor	iznos, rok, kamata, otplata, osiguranje i posljedice kašnjenja
Tržišnost	analiza kamate i uslova prema nezavisnim transakcijama
Plaćanje	isplata i stvarni povrati prema planu
Praćenje	mjesečno dospijeće, obračun kamate i reakcija na kašnjenje

Tabela 11.1 - Pozajmica bez otplate s vremenom gubi svoj pravni i porezni kredibilitet.

Privatni troškovi plaćeni karticom društva

Korporativna kartica često postaje neformalna kasa vlasnika. Privatno putovanje, namještaj za stan ili školarina člana porodice knjiže se kao reprezentacija, putni trošak ili avans. Takva praksa ne proizvodi samo nepriznat rashod. Može otvoriti pitanje koristi fizičkog lica, prikrivene isplate dobiti, ulaznog PDV-a i odgovornosti uprave za korištenje imovine društva.

KONTROLNA TAČKA

Mjesečna potvrda salda vlasnika

Za sva potraživanja i obaveze prema vlasniku priprema se mjesečni izvod: početno stanje, nove transakcije, povrati, kamata i dospijeće. Izvod potpisuju odgovorna osoba u računovodstvu i vlasnik salda.

Isplata dobiti kao test solventnosti i reputacije

Čak i kada je pravno dopuštena, isplata dobiti može oslabiti likvidnost, ugroziti poticaj ili otežati finansiranje. Banke i dobavljači posmatraju odnos isplata vlasnicima prema investicijama i obrtnom kapitalu. Porezno zakonita odluka može biti finansijski loša. Zato uprava treba imati projekciju najmanje 12 mjeseci nakon isplate.

PRAKTIČNI STAV**Dobit se raspoređuje iz viška, ne iz optimizma**

Prije isplate provjeravaju se raspoloživa dobit, porezne i radničke obaveze, ugovorni kovenanti, uslovi otvorenih poticaja i projekcija likvidnosti. Odluka o raspodjeli mora sadržavati izvor dobiti i datum porezne provjere.

Vlasničko pravo obuhvata pravo na raspoloživu dobit. Ne pretvara račun društva u privatni račun. Jasne odluke, realne pozajmice i uredno razdvajanje troškova tu granicu čine vidljivom i porezno odbranljivom.

LD

d.o.o.

POGLAVLJE

I2

POREZNI SISTEM
FEDERACIJE BiH

STRUČNO-PRAKTIČNI VODIČ | 2026

Plaće, doprinosi i drugi oblici angažmana

Porezni tretman prati stvarnu prirodu rada, a ne naziv ugovora ili naziv isplate.

LD d.o.o.

SARAJEVO · 2026

RAČUNOVODSTVENA AGENCIJA LD d.o.o.

POGLAVLJE 12

Plaće, doprinosi i drugi oblici angažmana

Kod isplate fizičkom licu naslov ugovora nije konačan odgovor. Radno vrijeme, upute, kontinuitet, korištenje opreme poslodavca i raspodjela rizika često govore više od naziva dokumenta. Pogrešna kvalifikacija zato zahvata i porez, i doprinose, i prava iz radnog odnosa.

Plaća je širi pojam od novca uplaćenog na račun

Član 10. Zakona o porezu na dohodak obuhvata bruto plaću, dodatna primanja i koristi koje zaposlenik primi u novcu, stvarima, protuuslugama ili pogodnostima. Vozilo za privatne potrebe, besplatan smještaj, hrana ispod tržišne cijene ili plaćeni privatni trošak mogu ući u oporezivi dohodak. Računovodstvo mora dobiti podatak o koristi prije obračuna, ne nakon godišnjeg popisa.

Stope doprinosa nakon 1. jula 2025.

Član 10. Zakona o doprinosima, nakon izmjena iz 2025. godine, propisuje stope iz osnovice od 17% za penzijsko i invalidsko osiguranje, 12,5% za zdravstveno osiguranje i 1,5% za osiguranje od nezaposlenosti. Na teret poslodavca stope su 2,5%, 2% i 0,5%. Zbirno: 31% iz osnovice i 5% na osnovicu, uz obaveznu provjeru posebnih osnovica i kategorija osiguranika.

OBRAČUN**Bruto plaća 3.000 KM - juli 2026.**

Ilustracija polazi od rezidentnog zaposlenika s važećom poreznom karticom, faktorom ličnog odbitka 1,00 i osnovnim mjesečnim ličnim odbitkom od 300 KM; nema drugih odbitaka, neoporezivih primanja ni posebne osnovice. Doprinosi iz osnovice iznose $3.000 \times 31\% = 930$ KM. Porezna osnovica je $3.000 - 930 - 300 = 1.770$ KM, a porez po stopi od 10% iz člana 9. Zakona o porezu na dohodak iznosi 177 KM.

Neto plaća iznosi 1.893 KM. Doprinosi na teret poslodavca iznose $3.000 \times 5\% = 150$ KM, pa je ukupni trošak poslodavca 3.150 KM. Promjena porezne kartice, faktora ličnog odbitka, posebne osnovice ili dodatnog primanja mijenja rezultat.

Neoporeziva primanja imaju granicu i svrhu

Naknade i pomoći koje su prema zakonu i pravilniku neoporezive ostaju neoporezive samo do propisanog iznosa i uz odgovarajuću svrhu. Redovna isplata maksimalnog iznosa bez dokaza o putovanju, trošku ili događaju brzo izgleda kao zamjena za plaću. Ista stavka može biti neoporeziva jednom zaposleniku, a oporeziva drugom ako uslovi nisu isti.

Ugovor o djelu nije zamjena za radno mjesto

Kod ugovora van radnog odnosa važan je stvarni odnos. Kontinuiran rad u prostorijama poslodavca, fiksno radno vrijeme, neposredne upute, korištenje opreme poslodavca i uključenost u redovni proces upućuju na radni odnos, bez obzira na naslov ugovora. Prekvalifikacija može povući retroaktivan obračun poreza, doprinosa, prava iz radnog odnosa i kamate.

RADNOPRAVNI PRIMJER

Dizajner na ugovoru o djelu 26 mjeseci

Theta Media angažovala je dizajnera od 1. januara 2024. do 28. februara 2026. kroz mjesečne ugovore o djelu. Radio je od 8 do 16 sati, koristio opremu društva, imao službeni e-mail i godišnji odmor usklađivao s direktorom.

Isplate su formalno vođene kao drugi dohodak. Činjenice su, međutim, pokazivale subordinaciju i kontinuitet. Inspekcijski nalaz u takvoj situaciji može otvoriti obračun razlike poreza i doprinosa za više perioda, uz radnopravne zahtjeve. Jeftiniji ugovor tada postaje skuplji radni odnos unazad.

Direktor, član uprave i vlasnik mogu imati više uloga

Jedno fizičko lice može biti vlasnik, direktor, zaposlenik i zajmodavac. Svaka isplata mora imati samo jedan jasan osnov. Naknada za rad direktora ne može se prikazivati kao povrat zajma; dividenda ne može zamijeniti plaću za stvarno obavljeni rad; privatni trošak ne postaje reprezentacija zato što ga je odobrio vlasnik.

Odnos	Ključni dokaz	Najveći rizik
Radni odnos	ugovor, prijava, obračun plaće, evidencija rada	neoporeziva primanja zamjenjuju plaću
Ugovor o djelu	konkretna rezultat i samostalnost izvršioca	faktička obilježja radnog odnosa
Autorski ugovor	originalno autorsko djelo i prenos prava	rutinski rad bez autorskog karaktera
Naknada članu organa	odluka, mandat, zapisnik i obračun	pogrešna kategorija dohotka
Dividenda	usvojeni izvještaji i odluka o raspodjeli	isplata bez raspoložive dobiti

Tabela 12.1 - Pravna forma mora odgovarati stvarnom sadržaju odnosa.

Podaci za obračun moraju dolaziti iz više sistema

Tačan obračun plaće zahtijeva podatke o radnom vremenu, bolovanju, naknadama, koristima u naturi, poreznoj kartici, promjeni prebivališta, izvršenjima i drugim obustavama. Ako se sve informacije šalju računovođi u jednoj poruci posljednjeg dana, kontrola je nemoguća. Potreban je standardizovan obračunski paket i zaključavanje promjena prije isplate.

KONTROLNA TAČKA

Obračun ima dvije provjere

Prva provjera je matematička: osnovica, stope i iznos. Druga je pravna: da li je svako primanje pravilno kvalifikovano i dokumentovano. Tačan procenat primijenjen na pogrešnu osnovu i dalje daje pogrešan obračun.

Trošak rada treba planirati u bruto iznosu

Pregovori o plaći koji počnu od neta često završavaju iznenađenjem kada se dodaju doprinosi, porez, naknade, oprema i odsustva. Poslodavac treba budžetirati ukupan trošak, a zaposleniku jasno objasniti strukturu. Transparentnost smanjuje i porezni i reputacijski rizik.

Formula za plaću traje nekoliko minuta. Pravilan odnos traje cijeli mjesec: od ugovora i evidencije rada do podataka o koristima, odsustvima i poreznoj kartici. Tu se gradi uredan obračun.

LD

d.o.o.

POGLAVLJE

13

POREZNI SISTEM
FEDERACIJE BiH

STRUČNO-PRAKTIČNI VODIČ | 2026

Nekretnine, imovina i kantonalni porezi

Lokacija imovine određuje propis, organ, osnovicu i rok - često prije zaključenja transakcije.

LD d.o.o.

SARAJEVO · 2026

RAČUNOVODSTVENA AGENCIJA LD d.o.o.

POGLAVLJE 13

Nekretnine, imovina i kantonalni porezi

Adresa vlasnika nije porezna adresa nekretnine. Mjerodavni su mjesto na kojem se imovina nalazi, njen status i konkretan kantonalni ili lokalni propis. Društvo s objektima u više kantona zbog toga upravlja s više paralelnih imovinskih režima.

Federacija nema jedan zakon o porezu na imovinu

Porezi na imovinu, promet nekretnina, nasljeđe i poklon u Federaciji BiH uređeni su kantonalnim propisima, uz lokalne odluke i nadležnosti. Stope, oslobođanja, rokovi i obveznik mogu se razlikovati. Vodič zato ne nudi jednu stopu za cijelu Federaciju. Nudi metod: utvrditi lokaciju, vrstu pravnog posla, status nekretnine i konkretan kantonalni zakon prije potpisa.

Notar obrađuje ugovor i može dostaviti dokumente nadležnim organima, ali to ne znači da su sve porezne obaveze automatski ispunjene. Kupac i prodavac moraju znati ko podnosi prijavu, u kojem roku, na koju osnovicu i koje oslobođanje se mora posebno dokazati.

PDV ili porez na promet nekretnina

Prvi promet novoizgrađene nekretnine od PDV obveznika može biti oporeziv PDV-om, dok promet korištene nekretnine ulazi u režim kantonalnog poreza na promet, zavisno od lokalnog propisa i okolnosti. Dvostruko oporezivanje iste transakcije nije cilj sistema, ali pogrešna kvalifikacija može dovesti do spora, blokade uknjižbe i naknadnih zahtjeva.

PROCJENSKI PRIMJER

Ugovor 600.000 KM, procjena 730.000 KM

Iota Logistics d.o.o. zaključila je 18. aprila 2026. ugovor o kupovini korištenog skladišta od nepovezanog lica za 600.000 KM. Cijena je bila niža zbog hitne prodaje i potrebne sanacije krova. Primjer ne polazi od jedinstvene stope za Federaciju, jer obveznik, osnovica, stopa i postupak zavise od konkretnog kantonalnog propisa.

Nadležni kantonalni organ procijenio je tržišnu vrijednost na 730.000 KM i na toj osnovi utvrdio obavezu. Društvo je imalo tehnički elaborat o sanaciji, procjenu ovlaštenog vještaka i dokumentovan tok pregovora, pa je moglo argumentovano osporiti procjenu. Bez tih dokaza niža ugovorena cijena izgledala bi samo kao neobjašnjen nesrazmjer.

Investicijska nekretnina ima tri paralelna tretmana

Nekretnina koja se drži radi zakupa ili rasta vrijednosti može se računovodstveno tretirati prema MRS-u 40, porezno kroz prihod od zakupa, amortizaciju ili promjenu fer vrijednosti,

a lokalno kroz porez na imovinu. Prodaja otvara kapitalni dobitak prema članu 24. Zakona o porezu na dobit i PDV ili porez na promet, zavisno od statusa. Jedna nekretnina, tri registra.

Faza	Pitanja koja treba riješiti
Kupovina	PDV/porez na promet, osnovica, oslobađanje, troškovi transakcije
Stavljanje u upotrebu	računovodstvena klasifikacija, korisni vijek, porezna amortizacija
Iznajmljivanje	PDV tretman zakupa, prihod, lokalni porez na imovinu
Rekonstrukcija	kapitalizacija ili rashod, građevinski PDV režim, dozvole
Prodaja	PDV ili porez na promet, kapitalni dobitak, tržišna vrijednost

Tabela 13.1 - Porezni dosje nekretnine prati cijeli životni ciklus.

Promjena namjene mijenja više od konta

Stan kupljen za dugoročni najam može biti u oslobođenom PDV prometu. Ako se kasnije koristi za kratkoročni smještaj ili prodaja, mijenja se porezni tretman, pravo odbitka i eventualna korekcija. Poslovni prostor pretvoren u stan ili zemljište uključeno u projekat također zahtijevaju novu analizu. Registar nekretnina mora sadržavati namjenu i datum svake promjene.

PRAKTIČNI SAVJET

Porezna kartica nekretnine

Za svaku nekretninu vodi se jedna kartica: lokacija, zemljišnoknjižni podaci, nabavna i porezna vrijednost, PDV ili porez na promet, računovodstvena klasifikacija, amortizacija, namjena, zakup, osiguranje i otvorene lokalne obaveze.

Dokumentacija, fiskalizacija 2026, AI i porezna kontrola

Digitalna transformacija povećava brzinu procesa, ali i zahtjev za dokazom i ljudskom odgovornošću.

POGLAVLJE 14

Dokumentacija, fiskalizacija 2026, AI i porezna kontrola

Porezna kontrola dolazi na kraju, ali kvalitet odgovora nastaje mnogo ranije. Poslovne knjige, digitalni tragovi, ovlaštenja, arhiva i odluke uprave moraju govoriti istu priču. Završno poglavlje tu priču povezuje s fiskalizacijom, odgovornom upotrebom AI alata i samim postupkom nadzora.

Poslovne knjige su početak dokazivanja

Član 57. Zakona o porezu na dobit izričito određuje da su za poreznu osnovicu mjerodavne poslovne knjige i evidencije vođene prema računovodstvenim propisima. Zakon o računovodstvu i reviziji FBiH uređuje vjerodostojne knjigovodstvene isprave, vođenje knjiga, sastavljanje izvještaja i čuvanje dokumentacije. Porezni dosje zato nije paralelan računovodstvu. On je njegov dokazni sloj.

Dokument mora odgovoriti na pet pitanja: ko, šta, kada, koliko i zašto. Ugovor bez dokaza izvršenja odgovara samo na dio. Faktura bez poslovne svrhe još manje. Cjelina nastaje povezivanjem odluke, ugovora, isporuke, fakture, knjiženja, prijave i plaćanja.

Fiskalizacija 2026: stupanje na snagu i početak primjene

Zakon o fiskalizaciji transakcija u Federaciji BiH objavljen je u 'Službenim novinama FBiH', broj 9/26, i stupio je na snagu osmog dana od objave. Operativna primjena počinje nakon donošenja potrebnih podzakonskih akata i uspostave tehničkih i administrativnih kapaciteta, a najkasnije u roku od 18 mjeseci od mjeseca stupanja na snagu. Do tada se, u obimu koji određuje novi zakon, nastavljaju primjenjivati relevantne odredbe ranijeg Zakona o fiskalnim sistemima.

Priprema društava treba početi odmah. Potrebno je očistiti matične podatke, mapirati procese, provjeriti ovlaštenja i testirati integracije, uz uredno izvršavanje obaveza koje trenutno važe.

Novi režim predviđa e-fakture za određene B2B transakcije, provjeru računa preko CPF-a, QR koda ili linka te digitalno čuvanje računa i transakcijskih podataka. Te obaveze primjenjivat će se nakon službenog operativnog početka sistema.

SISTEMSKI PRIMJER

ERP spreman za PDF, nespreman za strukturiranu e-fakturu

Na internom testu u maju 2026. Kappa Distribution d.o.o. imala je ERP koji je generisao uredan PDF račun. Jedinstven šifarnik kupaca nije postojao, JIB se unosio ručno, otpremnice nisu bile povezane s fakturama, a storna su mijenjala originalni dokument umjesto da ostavljaju zaseban revizijski trag.

Kada operativna fiskalizacija počne, tehnička veza s CPF-om bit će samo završni korak. Veći problem predstavljaju master podaci, ovlaštenja i nepromjenjiva revizijska staza. Digitalizacija lošeg procesa brže prenosi loš podatak; priprema se zato zasniva na kvalitetu procesa, a ne na izgledu PDF računa.

Šta društvo treba pripremiti prije operativnog početka fiskalizacije

Program pripreme u šest radnih tokova

1

Master podaci. Očistiti JIB/PDV brojeve, adrese, poslovne jedinice, artikle, stope i jedinice mjere.

2

Proces računa. Mapirati narudžbenicu, otpremnicu, fakturu, avans, storno, reklamaciju i naplatu.

3

Tehnologija. Procijeniti ERP, ESET, elektronski potpis, integraciju, offline scenarij i sigurnosne kopije.

4

Ovlaštenja. Definirati ko sastavlja, odobrava, izdaje, stornira i ponovo šalje račun.

5

Arhiva. Osigurati čitljivost, nepromjenjivost, lokaciju čuvanja i mogućnost izvoza podataka.

6

Test. Provesti probni ciklus od ugovora do prijave i simulirati kontrolu jednog računa.

AI u računovodstvu: pomoć bez delegiranja odgovornosti

AI alat može pomoći pri klasifikaciji faktura, prepoznavanju duplikata, preliminarnom sažimanju ugovora i označavanju transakcija koje odstupaju od uobičajenog obrasca. Svaki rezultat koji utiče na knjiženje, poreznu prijavu ili pravnu kvalifikaciju mora se provjeriti u službenom izvoru. Model može ponuditi uvjerljiv, ali pravno netačan odgovor, uključujući pogrešan član, zastarjelu izmjenu ili nepostojeće pravilo. Profesionalna odgovornost ostaje na direktoru, računovođi ili poreznom savjetniku, uz evidentiran izvor, datum provjere i konačno odobrenje.

AI zadatak	Dozvoljena upotreba	Obavezna kontrola
Ekstrakcija fakture	prepis elemenata i prijedlog konta	provjera dobavljača, PDV-a, datuma i svrhe
Sažetak ugovora	identifikacija klauzula i rokova	čitanje izvornog ugovora i pravna kvalifikacija
Porezna pretraga	pronalaženje mogućih članova i tema	provjera službenog teksta i važenja
Analitika rizika	duplikati, outlieri i trendovi	objašnjenje poslovnog konteksta i lažnih alarma
Nacrt dopisa	struktura odgovora i pregled priloga	činjenice, pravni osnov, ton i odobrenje

Tabela 14.1 - AI ubrzava pregled, ali kontrola ostaje ljudska i dokumentovana.

KONTROLNA TAČKA

AI politika na dvije stranice

Odredite koje se vrste podataka ne smiju unositi u javne modele, ko može koristiti alat, za koje zadatke, kako se čuvaju prompt i izlaz te ko provjerava pravne reference. Bez jasne politike AI se lako uvede u proces bez traga izvora, odgovornosti i odobrenja.

Porezna kontrola se dobija prije naloga

Kontrola obično počinje nalogom i zahtjevom za dokumentaciju, ali njen ishod zavisi od prethodnih godina. Obveznik ima prava: da zna predmet i period kontrole, da prisustvuje, daje izjašnjenja, primi zapisnik i koristi pravna sredstva. Ima i obavezu saradnje i dostave podataka. Najgora reakcija je improvizovana odbrana u kojoj više osoba daje različita objašnjenja iste transakcije.

Po prijemu naloga treba imenovati koordinatora, zamrznuti relevantnu dokumentaciju, utvrditi rokove, voditi registar dostavljenog, pripremiti činjeničnu hronologiju i odvojiti

Nesporna i sporna pitanja treba razdvojiti prije prvog izjašnjenja. Usmeni razgovor može pomoći razumijevanju, ali konačnu poziciju mora potvrditi pisani dokaz.

Prvih 48 sati nakon naloga

1	Pročitati obuhvat. Porezi, period, organizacione jedinice i ovlašteni inspektori.
2	Sačuvati podatke. Zaustaviti brisanje e-maila, logova i verzija relevantnih dokumenata.
3	Formirati tim. Koordinator, računovođa, pravnik, IT i vlasnik poslovnog procesa.
4	Napraviti indeks. Dokumenti po zahtjevu, status, odgovorna osoba i datum dostave.
5	Analizirati rizik. Identifikovati moguća odstupanja prije prvog izjašnjenja.

Zapisnik, primjedba i žalba

Zapisnik nije konačno rješenje, ali je ključna tačka postupka. Primjedba treba biti precizna: koja činjenica je pogrešno utvrđena, koji dokaz to mijenja, koji član je pogrešno primijenjen i kakav je ispravan obračun. Opće neslaganje ne pomaže. Žalba nakon rješenja provjerava zakonitost i pravilnost postupka; ona nije zamjena za propušten dokaz koji je obveznik mogao dostaviti ranije.

PRAKTIČNI STAV

Najbolja odbrana je dosljedan trag

Usklađen tok ugovora, isporuke, fakture, knjiženja, prijave i uplate pretvara kontrolu u provjeru postojećih činjenica. Kada se ti elementi razilaze, događaj se mora rekonstruisati, što postupak čini sporijim, skupljim i rizičnijim.

Digitalna administracija povećava vidljivost, što uređenom obvezniku ide u prilog.

Kvalitetni podaci, jasna ovlaštenja i dokument dostupan u nekoliko minuta postaju dio poslovne reputacije i dokaz organizovanog sistema.

RADNI ALAT

Prilog A - Godišnji porezni kalendar i vlasnici procesa

Kalendar povezuje procese i zakonske datume. Za svaku obavezu unesite interni rok dva do pet radnih dana ranije te odgovornu i zamjensku osobu.

Period	Obaveza	Vlasnik	Dokaz zatvaranja
Mjesečno	PDV obračun, prijava i uplata	glavni računovođa	potpisana kontrolna lista i nalog
Mjesečno	e-KUF i e-KIF	PDV specijalista	izvještaj slaganja s prijavom
Mjesečno	porez i doprinosi na primanja	obračun plaća	obračunske liste i prijave
Mjesečno	akontacija poreza na dobit	trezor/računovodstvo	nalog i kartica obaveze
Kvartalno	povezana lica i WHT pregled	porezni menadžer	registar transakcija i potvrde rezidentnosti
Kvartalno	registar nekretnina i lokalnih obaveza	finansije/pravni	kartice nekretnina
Polugodišnje	test poreznih poticaja i uslova	CFO	izvještaj upravi
Godišnje	porez na dobit i porezni bilans	CFO/porezni savjetnik	prijava, radni papiri i odobrenje
Godišnje	popis i PDV analiza manjkova	komisija/računovodstvo	zapisnici i obračuni
Kontinuirano	praćenje propisa i fiskalizacije	compliance	registar izmjena

Tabela A.1 - Predložak za godišnji kalendar.

PRAKTIČNI SAVJET

Zamjenska odgovornost za svaki rok

Za svaku ključnu obavezu odredite zamjensku osobu i zajedničko mjesto čuvanja pristupnih podataka, procedura i posljednje odobrene prijave. Odsustvo odgovorne osobe ne smije zaustaviti proces.

KONTROLNE LISTE

Prilog B - Kontrolne liste za PDV, porez na dobit i kontrolu

Kontrolna lista vrijedi samo kada se uz svaku tačku navede dokaz i potpis osobe koja je izvršila provjeru.

Mjesečna PDV kontrolna lista

Br.	Kontrola	Dokaz/status
1	Svi izlazni računi i avansi uključeni u period	
2	Ulazni dokumenti evidentirani prema datumu prijema i pravu na odbitak	
3	Ino-usluge identifikovane iz banke i kartičnih izvoda	
4	Manjkovi, vlastita potrošnja i korekcije analizirani	
5	e-KUF/e-KIF usklađeni s glavnom knjigom	
6	PDV prijava usklađena s e-evidencijama	
7	Neuobičajene transakcije imaju poreznu bilješku	
8	Druga osoba izvršila pregled i odobrila slanje	

Godišnja kontrolna lista poreza na dobit

Br.	Kontrola	Dokaz/status
1	Računovodstvena dobit usklađena s finalnim GFI	
2	Reprezentacija, donacije, sponzorstva i kazne označeni	
3	Rezervisanja i umanjenja vrijednosti porezno analizirani	

Br.	Kontrola	Dokaz/status
4	Porezna amortizacija usklađena s registrom sredstava	
5	Potraživanja testirana prema članu 17.	
6	Povezana lica, TP pregled i dokumentacija završeni	
7	WHT i potvrde rezidentnosti provjereni	
8	Poticaji imaju potpuni dosje i plan praćenja	
9	Prethodni gubici i porezni krediti usklađeni	
10	Prijava i radni papiri odobreni	

Pre-audit lista

Područje	Pitanje
Ovlaštenje	Da li je nalog jasan po periodu, porezu i obuhvatu?
Tim	Ko koordinira komunikaciju i ko odobrava odgovore?
Arhiva	Da li su relevantni dokumenti i digitalni tragovi sačuvani?
Indeks	Može li se svaki dostavljeni dokument pronaći za manje od minute?
Rizik	Koja pitanja mogu dovesti do dodatnog razreza i koliki je iznos?
Izjave	Da li osobe koje daju objašnjenja poznaju činjenice i dokumente?
Rokovi	Ko prati rok za primjedbu, žalbu i uplatu?

PREDLOŠCI

Prilog C - Primjeri poreznih klauzula i internih bilješki

Tekst klauzule prilagodite konkretnoj transakciji. Poziv na član bez tačne kvalifikacije ne štiti obveznika.

Usluga pružena ino-primaocu

PRIMJER

Klauzula na fakturi

'PDV nije obračunat u skladu sa članom 15. stav (2) tačka 4. Zakona o porezu na dodatu vrijednost BiH, jer je mjesto prometa usluge prema sjedištu primaoca izvan Bosne i Hercegovine.'

Uz fakturu čuvati ugovor, dokaz statusa i sjedišta primaoca te dokaz izvršenja.

Usluga neposredno povezana s nekretninom u inostranstvu

PRIMJER

Klauzula na fakturi

'PDV nije obračunat u skladu sa članom 15. stav (2) tačka 1. Zakona o PDV-u BiH. Usluga je neposredno povezana s nekretninom koja se nalazi u [država, adresa/lokacija].'

Interna porezna bilješka

Polje	Sadržaj
Transakcija	kratak činjenični opis bez pravnih zaključaka
Učesnici	naziv, status, povezanost i rezidentnost
Pravni osnov	zakon, član, pravilnik i datum provjere
Zaključak	mjesto, vrijeme, osnovica, stopa i prijavni tretman
Dokazi	ugovor, isporuka, faktura, plaćanje i dodatni tragovi
Odobrenje	ime, funkcija i datum stručne provjere

UPRAVLJANJE RIZIKOM

Prilog D - Matrica poreznog rizika

Ocjenjujte vjerovatnoću i finansijski efekat odvojeno. Mala greška koja se ponavlja svaki mjesec može imati veći rizik od jedne velike, brzo ispravljene transakcije.

Rizik	Vjerovatnoća	Efekat	Kontrola	Vlasnik
Propušten reverse charge	visoka	srednji/visok	kartični i bankovni pregled ino-usluga	PDV
Nepriзнat PDV	ulazni srednja	visok	dosje nabavke i provjera svrhe	nabavka/PDV
TP dokaza koristi	usluga bez srednja	visok	mjesečni izvještaj i benchmark	CFO
Poticaj bez uslova	praćenja niska/srednja	visok	registar investicije i kvartalni test	CFO/uprava
Pozajmica bez povrata	vlasniku srednja	visok	plan otplate i mjesečni izvod	uprava
Pogrešan dokumenta	tip e- visoka	srednji	automatske validacije	računovodstvo/IT
Gubitak dokaza	digitalnog srednja	visok	arhiva, backup i retention politika	IT/compliance

Tabela D.1 - Primjer registra poreznih rizika.

PRAKTIČNI SAVJET

Rizik mora imati rok

Svaka kontrolna mjera treba imati odgovornu osobu, rok implementacije i dokaz izvršenja. Bez ta tri elementa ostaje na nivou preporuke i ne smanjuje stvarni porezni rizik.

BRZI PRAVNI PREGLED

Prilog E - Indeks ključnih članova propisa

Indeks služi orijentaciji. Za svaku konkretnu odluku koristi se puni, aktuelni tekst propisa, zajedno s važećim podzakonskim aktima.

Propis	Članci	Tema
Zakon o PDV-u BiH	3; 13; 15; 17-20; 25; 32; 54a; 56-57	predmet, dužnik, mjesto, period, osnovica, odbitak, prvi stan, evidencije
Pravilnik o primjeni Zakona o PDV-u	21; 105a; 120-123	mjesto i dokazi ino-usluga, povrat prvog stana, evidencije
Zakon o porezu na dobit FBiH	7-8; 12-20; 24-25; 31; 36-40; 44-46; 49; 52-57	osnovica, rashodi, amortizacija, poticaji, WHT, transferne cijene, prijava
Zakon o porezu na dohodak FBiH	2; 5; 9-12; 24; 27; 30	obveznik, neoporezivi prihodi, stopa, plaća, djelatnosti i lični odbitak
Zakon o doprinosima	4-6; 10	vrste doprinosa, obveznici, osnovice i stope
Zakon o fiskalizaciji transakcija FBiH	12-16; 23; 25-28; 46; 55-57; 87-90	e-faktura, provjera, arhiva, CPF, registracija i prijelaz
Zakon o računovodstvu i reviziji FBiH	10-16; 23; 48-52	isprave, poslovne knjige, finansijski izvještaji, čuvanje i odgovornost

Tabela E.1 - Indeks ključnih pravnih oslonaca u vodiču.

POJMOVNIK

Prilog F - Pojmovnik

Pojmovi su objašnjeni praktično; za formalne definicije mjerodavan je konkretan propis.

Pojam	Praktično značenje
Porezna osnovica	iznos na koji se primjenjuje stopa nakon svih zakonskih korekcija
Reverse charge	prenos obaveze obračuna PDV-a na primaoca usluge ili dobra u propisanim situacijama
Ulazni PDV	PDV iz nabavke koji se može odbiti samo uz ispunjene zakonske uslove
Povezano lice	lice povezano vlasništvom, kontrolom, upravljanjem ili drugim zakonskim kriterijem
Stvarni korisnik prihoda	lice koje ekonomski uživa prihod, a nije samo posrednik ili formalni primalac
Trajna porezna razlika	računovodstveni rashod ili prihod koji nikada neće biti porezno priznat/uključen
Privremena porezna razlika	razlika čiji se porezni efekt prenosi u drugi period
ESET	elektronski sistem za evidentiranje transakcija prema zakonu iz 2026.
CPF	Centralna platforma za fiskalizaciju kojom upravlja Porezna uprava FBiH
Revizijska staza	povezan trag od odluke i ugovora do fakture, knjiženja, prijave i plaćanja

REFERENCE

Literatura i izvori - Harvard sistem

Pravni izvori navedeni su prema instituciji, godini prvog objavljivanja i službenom glasilu, uz kasnije izmjene. Službene prečišćene tekstove treba koristiti gdje su dostupni.

Propisi i službeni izvori

Bosna i Hercegovina (2005) Zakon o porezu na dodatu vrijednost. Službeni glasnik BiH, 9/05, sa izmjenama i dopunama 35/05, 100/08, 33/17, 46/23, 80/23 i 20/25.

Bosna i Hercegovina (2005) Pravilnik o primjeni Zakona o porezu na dodatu vrijednost. Službeni glasnik BiH, 93/05, sa kasnijim izmjenama i dopunama, uključujući 25/25 i 45/26.

Federacija Bosne i Hercegovine (2016) Zakon o porezu na dobit. Službene novine FBiH, 15/16 i 15/20.

Federacija Bosne i Hercegovine (2016) Pravilnik o primjeni Zakona o porezu na dobit. Službene novine FBiH, 88/16, 11/17, 96/17, 94/19, 87/20, 33/22, 36/24, 84/24, 101/24, 43/25, 75/25 i 39/26.

Federacija Bosne i Hercegovine (2008) Zakon o porezu na dohodak. Službene novine FBiH, 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 i 65/13.

Federacija Bosne i Hercegovine (1998) Zakon o doprinosima. Službene novine FBiH, 35/98, sa kasnijim izmjenama i dopunama, uključujući 33/25.

Federacija Bosne i Hercegovine (2021) Zakon o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine. Službene novine FBiH, 15/21.

Federacija Bosne i Hercegovine (2026) Zakon o fiskalizaciji transakcija u Federaciji Bosne i Hercegovine. Službene novine FBiH, 9/26.

Sud Bosne i Hercegovine (2016) Presuda S1 3 U 014091 15 Uvp, 4. februar 2016.

Profesionalni i metodološki izvori

COSO (2013) Internal Control - Integrated Framework. Durham, NC: Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission.

ISO (2018) ISO 31000:2018 Risk management - Guidelines. Geneva: International Organization for Standardization.

NIST (2023) Artificial Intelligence Risk Management Framework (AI RMF 1.0). Gaithersburg, MD: National Institute of Standards and Technology.

OECD (2020) Tax Administration 3.0: The Digital Transformation of Tax Administration. Paris: OECD Publishing.

IASB (2024) IFRS Accounting Standards. London: IFRS Foundation.

Napomena o ažurnosti

Elektronske verzije propisa i obrazaca korištene su sa službenih stranica Federalnog ministarstva finansija, Porezne uprave FBiH, Uprave za indirektno oporezivanje BiH, Parlamenta Federacije BiH i Službenog lista BiH. Datum provjere: 21. juli 2026.

LD

d.o.o.

RAČUNOVODSTVENA
AGENCIJA

POREZNI SISTEM FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Porezna sigurnost počinje prije knjiženja.

Praktični vodič povezuje porezne propise, računovodstvene evidencije, poslovne odluke i dokumentaciju koja mora izdržati poreznu kontrolu.

Računovodstvena agencija LD d.o.o.

Pravno stanje provjereno: 19. juli 2026.

LD d.o.o.

SARAJEVO · 2026